

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
2026-2030**

**'T GAAT OM
AMSTERDAM**

VOORWOORD

Beste Amsterdammers en Weespers,

Sinds ik halverwege de vorige periode uw raadslid mocht worden, heb ik ervoor gekozen om niet alleen vanuit het stadhuis te werken, maar vooral ook in de stad te zijn. Ik geloof dat een volksvertegenwoordiger minstens dertig procent van zijn tijd onder ´het volk´ moet zijn om te horen wat er speelt en mensen te leren kennen.

Daarom heb ik meegelopen in verschillende buurten. In Osdorp heb ik meegelopen in de wijk-ziekenboeg waar mensen met verslavingsproblematiek zorg krijgen, maar zag ik ook wat het betekent als de balans zoek is en overlast ontstaat. Ik ben met ondernemers uit de toeristische sector in gesprek gegaan en heb veel contact met bewoners die snakken naar rust. Bij al die gesprekken heb ik gemerkt hoe moeilijk het is om in het midden te staan: niet doorslaan naar de ene of de andere kant, maar de nuance zoeken. Juist daar, in het midden, liggen de oplossingen die Amsterdam nodig heeft.

Het CDA is een partij met een rijke traditie en sterke idealen, Ik geloof dat Amsterdam behoefte heeft aan een koers die niet doorschiet in één richting, maar het evenwicht bewaart. De afgelopen jaren was het bestuur vaak te eenzijdig. Er zijn torenhoge eisen gesteld aan de markt, waardoor er jarenlang te weinig woningen werden gebouwd. De belastingen zijn de afgelopen jaren verhoogd om alle beleidsprojecten te financieren, terwijl de gemeente zelf veel te hoge kosten maakte en de basistaken niet op orde heeft. De kosten van de gemeente lopen de spuigaten uit, het uitvoeren van grote projecten lukt niet en het ziekteverzuim bij de gemeente Amsterdam is schrijnend hoog.

Het is tijd voor een betrouwbaar bestuur dat belastinggeld zorgvuldig besteedt en de kracht van de stad weer bij haar inwoners legt. Het gaat om Amsterdam.

Met dit verkiezingsprogramma wil het CDA Amsterdam laten zien dat in het midden - met gezond verstand en oog voor alle Amsterdammers - de echte oplossingen liggen. Het CDA had de afgelopen periode één zetel in de gemeenteraad. Wij kozen ervoor om met deze ene zetel over alle onderwerpen in de politiek mee te praten, voorstellen in te dienen en het beleid te verbeteren. We zijn trots op wat we voor Amsterdam hebben kunnen betekenen in de afgelopen jaren.

Zo is ons initiatiefvoorstel voor vrijwilligerswerk aangenomen, waardoor onnodige obstakels voor vrijwilligersorganisaties verdwijnen. Dankzij onze motie gaat de gemeente werk maken van huisvestingsproblemen van religieuze instellingen. Ons voorstel om met vrijwillige stads-reservisten te gaan werken haalde een meerderheid in de gemeenteraad, net als onze voorstellen die het horecabeleid in de stad verbeteren, zorgen dat medische beroepsgroepen zoals verloskundigen meer ruimte in het verkeer krijgen en voorstellen waarmee leefbaar houden voor gezinnen.

Voor de periode 2026-2030 vragen wij opnieuw uw mandaat. Dit keer hopen we op meer zetels, zodat het CDA voor het eerst sinds de bestuursperiode 2002-2006 weer deel kan nemen aan het stadsbestuur. In de komende jaren zal de energiecrisis het hoofd geboden moeten worden, moeten we onze stad klaarmaken voor de vergrijzing, trekken we de woningbouw vlot en moeten we met elkaar opnieuw definiëren wat solidariteit in Amsterdam betekent en hoe we dit kunnen vormgeven. Komende jaren zal kunstmatige intelligentie verder zijn in-trede doen en zullen we voortdurend met elkaar in gesprek moeten over hoe we Amsterdam aantrekkelijk houden voor gezinnen, hoe we verschillende generaties en inkomensgroepen

verbinden, en hoe we de stad gezond en leefbaar houden. Het CDA zit komende periode graag aan de knoppen om deze moeilijke vraagstukken van antwoord te voorzien. Te veel nadruk op een grote overheid verzwaart de lasten voor de middenklasse. Te veel focus op alleen marktwerking kan kwetsbare Amsterdammers in de kou laten staan. Het CDA kiest daarom voor het midden: waar we oog hebben voor iedereen en zoeken naar oplossingen die echt werken.

Dit verkiezingsprogramma is een 'catalogus' met onze standpunten over belangrijke onderwerpen. Wat ons betreft gaan verkiezingen niet alleen over deze concrete onderwerpen, maar vooral over de vraag door welke lens mensen naar de uitdagingen in de stad kijken. Is dat door de lens van "de overheid moet alles oplossen", of "laat mensen het zelf maar regelen"? Of, zoals het CDA doet: door de lens van "wat moet de overheid doen om de samenleving goed te laten functioneren?".

Amsterdam is ons gemeenschappelijk, ons gezamenlijk thuis. Laten we de stad samen klaar maken voor de toekomst – met goede oplossingen die werken, problemen oplossen en uitvoerbaar zijn.

Ons programma laat zien hoe wij tegen concrete problemen aankijken, maar is nog meer een lens: met deze christendemocratische blik willen wij ons de komende jaren net zo hard inzetten voor Amsterdam als in de afgelopen jaren. Dat doen wij voor 2/3 van onze tijd, want ook in de komende periode zullen wij veel bij u terugkomen om samen met u het gesprek te voeren over de uitdagingen waar onze stad op dat moment voor ons staat.

Rogier Havelaar

Lijsttrekker CDA Amsterdam

Met elkaar, voor Amsterdam

Het CDA Amsterdam staat voor gemeenschap en voor “wij”. De stad is geen losse verzameling van individuen. We zijn burens, collega’s, vrienden, partners, familie, sportmaatjes. Samen zijn we zo veel meer! En met elkaar zorgen we voor een betrokken en fatsoenlijk Amsterdam.

Het CDA Amsterdam kiest daarom voor verbinding en verantwoordelijkheid. We maken politieke keuzes die de samenleving zélf in haar kracht zetten. Dit betekent: ruimte voor eigen initiatief, voor vrijwilligers, voor verenigingen, voor organisaties en voor bedrijvigheid. Uiteraard moet de gemeente helpen en ondersteunen, maar voor het CDA is nadrukkelijk ook de samenleving zélf aan zet. We laten ons daarbij inspireren door onze kernwaarden, die gaan over samenleven en elkaar ondersteunen:

- Gemeenschap: we zien om naar elkaar. In een steeds individualistischere samenleving mag niemand er alleen voor staan, we zien om naar elkaar. In Amsterdam geldt dat nadrukkelijk voor gezinnen, studenten en onze ouderen.
- Rentmeesterschap en toekomstgericht: klimaatverandering, polarisatie en woningnood vragen om moedige keuzes vanuit de politiek. Wij lossen deze vraagstukken niet alleen op voor onszelf, maar juist ook voor de generaties na ons.
- Gerechtigheid en solidariteit: in een samenleving waar verschillen soms scherp worden uitgemeten, telt voor ons elke Amsterdammer, ongeacht hun afkomst, achtergrond, leeftijd, gender, geloof of levensovertuiging.
- Verantwoordelijkheid: we willen een stad die de basis op orde heeft – van financiën tot afval. We blijven ruimte geven aan sportclubs, cultuur, het verenigingsleven en geloofsgemeenschappen. De gemeente moet het sociale weefsel versterken.

We geloven dat iedere Amsterdammer zich kan herkennen in waarden van betrokkenheid, verbinding en gemeenschap. De stad maken we samen: jong en oud, hier of elders geboren, Nederlander of expat, christen, jood, moslim of atheïst. Politiek begint namelijk op straat, op de werkvloer, in het dagelijks leven. We vertrekken vanuit de waardigheid van ieder mens. Samen zijn we onderweg. Dat is geen leus, maar onze overtuiging.

Het CDA Amsterdam geeft richting en houvast. We nemen de verantwoordelijkheid voor een sterke samenleving. In dit programma voor Amsterdam hebben we aandacht voor woningnood, veiligheid, vervoer en sport. We brengen de basis op orde: gezonde financiën, een schone stad en een duurzame toekomst. Het CDA zet de mens en de sociale verbanden centraal en versterkt deze. Vanuit onze betrokkenheid steken we onze hand uit naar alle Amsterdammers die samen iets willen maken van onze stad: Met elkaar, voor Amsterdam!

Doe je mee?!

Ferd Grapperhaus

Voorzitter programmacommissie

2. ONS ACTIEPROGRAMMA VOOR AMSTERDAM

SAMENVATTING (EXECUTIVE SUMMARY)

Het CDA Amsterdam staat voor samenwerking. Mensen met elkaar, en politieke partijen samen voor de stad - Amsterdam én Weesp! In deze twee pagina's staan onze voorstellen kort samengevat. De volledige tekst met standpunten vind je terug op pagina 10-40, gevolgd door een hoofdstuk voor Engelstalige Amsterdammers.

1. Wonen en bouwen

Amsterdam groeit, maar niet voor iedereen. Te veel Amsterdammers – gezinnen, starters, middeninkomens en senioren – vinden geen passende woning, terwijl bestaande buurten kampen met achterstallig onderhoud en stijgende lasten. Het CDA kiest voor een stad waar bouwen en wonen hand in hand gaan met leefbaarheid, betaalbaarheid en gemeenschapszin. Huisvesting wordt weer een kerntaak van de overheid, met een bouwambitie van 7.500 woningen per jaar, ruimte voor gezinnen, ouderen en studenten. We hebben aandacht voor sterke buurten en mooie architectuur. De gemeente voert een actieve grondpolitiek, stelt grenzen aan erfpachtverhogingen en pakt woningkwaliteit structureel aan.

2. Ruimtelijke ordening en vervoer

We willen een stad die bereikbaar, groen en veilig is. Amsterdammers verdienen een goed en betrouwbaar openbaar vervoer. We willen uitbreiding van het metronet, bijvoorbeeld met het doortrekken van de Ringlijn voorbij de halte Isolatorweg en (op termijn) een snelle Oost-West-verbinding. Binnen de Ring zien we minder auto's. We bouwen ondergrondse garages, maken ruimte voor fiets en deelmobiliteit, en creëren veiligere schoolroutes. De openbare ruimte wordt groener, schoner en beter onderhouden.

3. Schone stad en duurzaamheid

Een schone stad vraagt om verantwoordelijkheid van iedereen. Te lang is het probleem van afval op straat niet aangepakt, tot grote ergernis van velen. Het CDA zet in op effectieve reiniging, minder afval en meer hergebruik. Daken en parken worden benut voor vergroening, biodiversiteit en zonnepanelen. Via een Bomenfonds en een Dakenplan investeren we samen met bewoners in een leefbare, duurzame stad. Ook doen we voorstellen om het dierenwelzijn te verbeteren.

4. Economie en toerisme

Een sterke economie is van levensbelang voor de stad. Het CDA wil samenwerking in plaats van wantrouwen richting mkb en bedrijven. Ondernemers, kennisinstellingen en overheid bouwen samen aan innovatie, werkgelegenheid en duurzaamheid. De Amsterdamse haven en Schiphol blijven economische motoren, maar worden de schoonste en meest duurzame van Europa. Toerisme blijft welkom, mits het bijdraagt aan kwaliteit, spreiding en draagkracht van de stad – met minder overlast en meer opbrengst voor Amsterdammers.

5. Sport, kunst, cultuur en diversiteit

Sport, kunst en cultuur zijn de lijm van de samenleving. We investeren flink in sport, bijvoorbeeld via sportvoorzieningen in elke wijk. Ook versterken we bibliotheken, muziekscholen en buurtinitiatieven, en zorgen dat cultuur toegankelijk blijft voor iedereen. We behouden aandacht voor specifieke doelgroepen in de stad zoals LHBTI+ Amsterdammers, omdat onze diversiteit bijdraagt aan sterke gemeenschappen wanneer de juiste dialoog plaatsheeft.

6. Samenleven, bestaanszekerheid en menswaardige opvang

Samenleven betekent omzien naar elkaar. We ondersteunen vrijwilligers, mantelzorgers en buurthuizen. Ook bieden we bestaanszekerheid aan wie tijdelijk niet mee kan komen. Voor dak- en thuislozen is er menswaardige opvang. Werken moet lonen, armoede en schulden worden teruggedrongen, en integratie begint met taal en deelname. We encourage our English-speaking Amsterdammers to learn Dutch and participate in their local communities (see chapter in English at the end).

7. Onderwijs, jeugd en zorg

Onderwijs en zorg vormen de basis van gelijke kansen. Het CDA investeert in goede scholen, gemotiveerde leraren, veilige routes en toegankelijke zorg dicht bij huis. Mantelzorgers en ouders krijgen steun, jongeren kansen om zich te ontwikkelen.

8. Veiligheid

Een veilig Amsterdam vraagt om duidelijke grenzen en gezamenlijke verantwoordelijkheid. De aanpak van zware criminaliteit, mensenhandel en drugs (gebruik en ondermijning) krijgt prioriteit. We kiezen voor meer politiecapaciteit, betere bescherming van vrouwen en een prettige, veilige openbare ruimte voor iedereen. Ook brengen we onze weerbaarheid op orde.

9. Stadsbestuur en dienstverlening

Het CDA wil een gemeente die weer dienstbaar is aan haar inwoners: kleiner, efficiënter en betrouwbaarder. Minder regels, minder externen, meer digitalisering en een gezonde organisatiecultuur. Zo bouwen we samen aan een Amsterdam dat leefbaar, betaalbaar en verbonden blijft – een stad waar mensen met gewone inkomens weer kunnen wonen, werken en samenleven met trots en perspectief.

10. Agenda for international Amsterdammers

CDA Amsterdam stands for community and togetherness — a city where everyone belongs, whether you are born here or recently arrived. We value international residents as fellow Amsterdammers and invest in Dutch language learning, social connection, and accessible public services.

Integration means building real bridges between people and neighborhoods, not just learning a language.

Together we share a responsibility for making Amsterdam a city of belonging and mutual respect, and a city of opportunity and success.

Bijlage 1: Thema's voor Weesp en alle stadsdelen

FINANCIËN: EERST DE BASIS OP ORDE

Amsterdam heeft de afgelopen jaren boven haar stand geleefd. De gemeentelijke schuld groeit richting de 10 miljard euro, grote projecten lopen uit de hand en de organisatie is log en kwetsbaar. Tegelijkertijd is het vertrouwen van Amsterdammers in de overheid gedaald: de belastingen zijn fors gestegen, maar de dienstverlening is niet beter geworden.

Het CDA Amsterdam vindt dat dit anders moet. De komende jaren willen wij geen nieuwe lastenverhogingen. De gemeente moet eerst de basis op orde brengen: zorgen dat geld goed wordt besteed, projecten binnen budget blijven en diensten weer op tijd geleverd worden. Pas daarna – als de uitvoering op orde is en de resultaten zichtbaar zijn – kan worden overwogen of er inhoudelijk aanleiding is om specifieke belastingen te herzien.

1. ONZE KOERS: FINANCIËEL GEZOND BESTUUR

De gemeente moet weer leren leven naar haar middelen. Dat vraagt om:

- een structureel sluitende begroting zonder boekhoudkundige trucs
- een rem op de groei van het ambtelijk apparaat en de externe inhuur
- strakkere prioritering van investeringen: wat echt nodig is, eerst
- gebruik van meevallers om schulden af te lossen, niet om nieuw beleid te starten
- nieuwe investeringen mogen alleen doorgaan als er een duidelijk aflossingsplan is: we willen de schuldquote stabiliseren en daarna laten dalen
- het CDA wil dat het Vereveningsfonds blijft bijdragen aan een eerlijke verdeling van middelen tussen stadsdelen, met nadruk op buurten met achterstanden, maar niet als ondoorzichtige geldpomp voor nieuw beleid

2. EEN OVERHEID DIE WERKT, NIET VERTRAAGT

Het probleem in Amsterdam is niet te weinig beleid, maar te veel papier. De gemeente maakt beleid op elk detail, maar verliest snelheid, overzicht en uitvoeringskracht. Wij willen een gestroomlijnde overheid:

- minder regels en kortere procedures
- sneller vergunningen verlenen, sneller besluiten nemen
- ambtenaren meer handelingsruimte geven, met minder managementlagen
- betere samenwerking tussen stadsdelen en diensten

Zo creëren we een gemeente die minder bureaucratisch en meer oplossingsgericht is. Niet minder overheid, maar een overheid die beter werkt.

3. BELASTINGEN: DE KOMENDE JAREN NIET OMHOOG

De afgelopen jaren zijn de meeste lokale belastingen verhoogd – van afvalstoffenheffing tot toeristenbelasting en onroerendezaakbelasting (OZB). Het CDA vindt dat die grens nu is bereikt. Onze uitgangspunten zijn helder:

- De komende jaren verhogen we de belastingen niet
- Daarna alleen als daar een duidelijke, inhoudelijke reden voor is
- Belastingen zijn geen beleidsinstrument, maar een middel om kerntaken te financieren
- Als de stad schoner, veiliger en beter onderhouden is, kan pas gesproken worden over eventuele aanpassingen. Eerst presteren, dan pas innen!
Misschien vragen we de Amsterdammer ooit 10 euro meer voor de afvalheffing, maar pas als de stad schoner is – en niet andersom.
- De toeristenbelasting kan verder stijgen als instrument tegen overlast, mits de opbrengsten rechtstreeks worden ingezet voor handhaving, reiniging en herstel van balans in de binnenstad

4. LANGE TERMIJN: STABILITEIT EN BETROUWBAARHEID

De komende jaren willen we de financiën van Amsterdam weer voorspelbaar en beheersbaar maken. Dat betekent:

- structurele inkomsten en uitgaven in balans
- minder afhankelijkheid van incidentele meevallers
- realistische ramingen van grote projecten en risico's
- inzichtelijke verantwoording aan de raad over schulden, ziekteverzuim en externe inhuur
- Een gezonde financiële basis is geen doel op zich, maar een voorwaarde voor goed bestuur

Alleen een betrouwbare overheid kan een betrouwbare samenleving mogelijk maken.

SAMENGEVAT

Het CDA kiest voor financiële discipline en bestuurlijke eenvoud:

- ✓ geen nieuwe lastenverhogingen zolang de basis niet op orde is
- ✓ minder bureaucratie, meer uitvoering
- ✓ een stabiele schuldpositie en betrouwbare begroting
- ✓ geld dat daar terechtkomt waar het verschil maakt.
- ✓ Eerst leveren, dan vragen. Minder regels, meer resultaat

INHOUDSOPGAVE

OVERZICHT PER THEMA

	Pagina
1. Wonen en Bouwen	10
2. Openbare Ruimte en Vervoer	16
3. Schone Stad en Duurzaamheid	22
4. Economie en Toerisme	27
5. Sport, Kunst, Cultuur & Diversiteit	32
6. Samenleven, Bestaanszekerheid en Menswaardige Opvang	36
7. Onderwijs, Jeugd en Zorg	40
8. Veiligheid	45
9. Stadsbestuur en Dienstverlening	49
10. CDA agenda for international Amsterdammers	52
Executive Summary (English version)	54
Dankwoord en verantwoording	56

1

WONEN EN BOUWEN

1 – WONEN EN BOUWEN

Amsterdam staat voor grote uitdagingen. Onze stad groeit snel, maar te veel Amsterdammers vinden geen passende woning. Tegelijkertijd kampen bestaande buurten met achterstallig onderhoud, schimmelproblemen en stijgende erfpachtlasten. Het CDA kiest daarom voor een stad waar bouwen en wonen hand in hand gaan met leefbaarheid, betaalbaarheid en gemeenschapszin. We leggen de focus op specifieke doelgroepen die momenteel in de knel zitten: gezinnen, starters, middeninkomens en senioren.

Wij geloven dat de overheid de regie moet pakken op volkshuisvesting als kerntaak van de overheid, naast de inzet van corporaties en de markt. De gemeente maar moet ruimte maken voor betaalbare woningen en sterke buurten. Voor gezinnen die willen wortelen, voor senioren die in hun wijk oud willen worden, en voor starters die in Amsterdam een toekomst zoeken. Daarom is het belangrijk dat de gemeente met een open vizier en een 'open boek berekening' overlegt met vastgoedontwikkelaars om samen de wooncrisis te bestrijden.

Daarbij stellen wij lastige maar noodzakelijke vragen. Hoe verdelen we de schaarse woonruimte eerlijk? Hoe zorgen we voor doorstroming, voorrang voor cruciale beroepen, en voldoende gezinswoningen? Hoe combineren we nieuwbouw met behoud van groen en voorzieningen? En hoe maken we ruimte voor mooie architectuur die de stad siert, in plaats van ontsiert?

Het CDA zet zich in voor een bouwambitie van 7.500 woningen per jaar, met nadruk op gezinnen, senioren en starters. Wij willen hoogbouw concentreren bij stationsgebieden, nieuwbouw realiseren op plekken waar nu nog grote infrastructuur zoals rangeerterreinen en remises liggen en willen we bovengrondse parkeergarages binnen de ring A10 transformeren tot oude-renwoningen. Tegelijk voeren we een aanvalsplan woningkwaliteit uit om schimmel, tocht en slechte ventilatie in bestaande woningen structureel aan te pakken. Als er meer woningen in de middenhuur beschikbaar komen, verbetert de doorstroming vanuit de sociale huur.

Om dit mogelijk te maken voeren we een realistische grondpolitiek. Dat betekent dat de gemeente soms een actieve rol pakt: ontwikkelgebieden aanwijst, het voorkeursrecht toepast en zo regie neemt over waar en hoe gebouwd wordt. En het betekent ook dat het Vereveningsfonds niet langer een pinpas voor de algemene middelen is, maar wordt ingezet waarvoor het bedoeld is: het compenseren van minder rendabele projecten en het financieren van de noodzakelijke infrastructuur en voorzieningen die een nieuwe wijk leefbaar maken.

Op erfpacht trekken we een duidelijke lijn: erfpachters verdienen rechtszekerheid en eerlijkheid. Daarom pleiten wij voor een nieuwe spijtoptantenregeling, onafhankelijke toetsing van rekenformules en een plafond op jaarlijkse prijsstijgingen.

Kortom: het CDA kiest voor een stad waar Amsterdammers met gewone inkomens weer een plek vinden. Waar bouwen niet ten koste gaat van leefbaarheid, en waar volkshuisvesting, fatsoenlijke woonkwaliteit en sterke buurten centraal staan.

VOLKSHUISVESTING

- 1.1. Amsterdam moet meer bouwen. Daarvoor wil het CDA de spelregels voor nieuwbouwprojecten verruimen. Wij kiezen voor een uitgangspunt van 30% sociale huur, 40% middel-dure huur of koop, en 30% dure huur of koopwoning. We passen dit toe op stadsdeelniveau, niet per project. Daarmee willen we de bouw lostrekken: bouwers krijgen meer flexibiliteit, en wijken behouden een goede woningmix.
- 1.2. Het CDA wil prioriteit geven aan specifieke doelgroepen: gezinnen, jongeren en starters, en (alleenstaande) ouderen. Wanneer een project gericht is op deze doelgroepen, willen we de strenge 30/40/30 regel loslaten. Met deze flexibiliteit ontstaat ruimte voor plannen die beter aansluiten bij de behoeften van de stad, en die tegelijk financieel haalbaar zijn voor ontwikkelaars.

Zo kunnen er in één project grote, betaalbare woningen voor gezinnen worden gebouwd, naast compactere woningen voor starters en ouderen in het middel-dure of duurdere segment.

- 1.3. We richten ons op een betere doorstroming binnen de huursector en op méér koopwoningen. We maken afspraken over 'passend wonen' met corporaties, zoals het verruimen van verhuisregelingen (bestaand en nieuw). Ook willen we een nieuwe, voorwaardelijke contractvorm voor nieuwe huurders. Daarmee bedoelen we: een gezinswoning in de sociale huur mag alleen door een gezin bewoond worden; gaan de kinderen uit huis, dan wordt de woning vrijgemaakt voor een nieuw gezin (en krijgen de achterblijvende ouders een vervangende woning aangeboden).
- 1.4. De gemeente spreekt maatwerk af met corporaties qua renovatie van bestaande wijken. In sommige wijken meer voorkeur voor sloop/nieuwbouw, en in andere wijken meer renovatie.
- 1.5. We willen niet alleen veel en snel bouwen, maar ook op een duurzame en mooie manier: bij nieuwbouw en transformatie schenken we aandacht aan esthetiek en stijl waar de 'Amsterdamse School' in de vorige eeuw beroemd mee is geworden.
- 1.6. We willen dat corporatiewoningen op de begane grond beschikbaar blijven voor ouderen of mensen die slecht ter been zijn. Mochten zulke woningen te koop komen, dan koopt de gemeente ze om ze alsnog aan deze doelgroepen aan te bieden.
- 1.7. We herzien het voorrangsstelsel voor sociale huurwoningen, zodat ook mensen zonder 'label' een eerlijke kans op een woning krijgen. We doen dit samen met onze buurgemeenten in de Metropoolregio. Het stelsel wordt zo simpeler en duidelijker.
- 1.8. Amsterdam gaat ruimte maken voor het Begijnhof van de 21e eeuw: kleinschalige wooncomplexen voor senioren of alleenstaanden om zelfstandig te wonen, maar met gedeelde voorzieningen zoals logeerstudio's, gemeenschappelijke tuin of zorgpost. We passen de regels aan om zulke 'nieuwe' woonvormen mogelijk te maken.
- 1.9. De gemeente stuurt 50-plussers voortaan een brief, om hen erop te wijzen zich in te schrijven voor Woningnet. Zo maken zij in de toekomst een kans op een betaalbare en geschikte woning.
- 1.10. De gemeente regelt de bouw van voldoende woningen voor studenten en éénpersoonshuishoudens met betaalbare huur. De regels voor woningdelen en kamercontracten kunnen versoepeld worden of vergunningsvrij gemaakt worden.

- 1.11. We zetten in op een offensief voor meer gezinswoningen, ook in hoogbouw. Een substantieel deel van nieuwbouwprojecten moet bestaan uit gezinswoningen met meerdere slaapkamers en beschikken over een opbergruimte. In de plint van gebouwen willen we ruimte voor gedeelde voorzieningen.
- 1.12. Het CDA wil dat ontwikkelaars voldoende nieuwe woningen opleveren. Ultraluxe woningen zijn geen prioriteit, ook in hoogbouwprojecten we willen een focus op een gezinsvriendelijke stad.
- 1.13. We starten een Amsterdams aanvalsplan woningkwaliteit. We voeren één geïntegreerd programma uit voor versnelde sanering van asbest en aanpak van schimmel- en vochtproblematiek, steeds gekoppeld aan isolatie, goede ventilatie en een lage-emissie warmtesysteem. Projecten die deze maatregelen bundelen krijgen prioriteit, zodat de woonkwaliteit tegelijk verbeteren.
- 1.14. Het CDA wil corporaties meer ruimte geven om te differentiëren in aanvangshuur bij nieuwe contracten: in sommige wijken kunnen huren dichterbij de 'liberalisatiegrens' liggen (bijvoorbeeld 80% of 90%), terwijl in andere buurten juist lagere huren gehanteerd worden. Zo ontstaat meer variatie in het woningaanbod en kan de sociaal-economische samenstelling van wijken beter in balans komen.

ERFPACHT

- 1.15. Alle erfpachters, ook gemengde bestemmingen en kopers ná 2020, kunnen alsnog overstappen op "eeuwigdurend erfpacht" via de spijtoptantenregeling onder de voorwaarden zoals die golden vóór 8 januari 2020. Er volgt een nieuwe, begrijpelijke en aangetekende brief conform richtlijnen van de Autoriteit Consument & Markt (ACM).
- 1.16. De consumentenbescherming wordt op orde gebracht: invoering van een verplichte "erfpacht-bijsluiter" voor kopers, uniforme en proactieve voorlichting, volledige uitvoering van de ACM-aanwijzingen.
- 1.17. De prijsverhogingen via de rekenformule worden teruggedraaid, zodat erfpachtlasten redelijk en voorspelbaar zijn en bestaanszekerheid wordt beschermd.
- 1.18. Het grondbedrijf van de gemeente Amsterdam beheert een erfpacht portefeuille van meer dan 30 miljard euro (vergelijkbaar met het balanstotaal van een middelgrote bank). Om het toezicht beter te organiseren, richten we onafhankelijk toezicht in voor erfpacht, vergelijkbaar met een 'Raad van Commissarissen' bij een financiële instelling.

BOUWEN

- 1.19. We zetten ons in voor de realisatie van Haven-Stad als grootschalige woningbouwlocatie. Wel is onze voorwaarde dat de bedrijven in dit gebied verplaatst kunnen worden binnen Amsterdam, om werkgelegenheid en concurrentiepositie van het havengebied te behouden.
- 1.20. Voor het CDA is Haven-Stad het laatste grote bedrijfengebied dat omgezet wordt naar wonen, omdat we ook ruimte voor bedrijven - inclusief maakindustrie – in Amsterdam zelf nodig hebben. De gemeente moet nieuwe bedrijven ruimte kunnen aanbieden binnen de gemeentegrenzen.
- 1.21. We willen een actievere grondpolitiek voeren om als stad meer planologische regie op de volkshuisvesting te krijgen. Dit betekent dat de gemeente “ontwikkelgebieden” zal aanwijzen waar gemeentelijk voorkeursrecht van toepassing wordt. Met erfpachtkorting en grondprijisdifferentiatie kunnen we werken aan doelstellingen rondom betaalbaarheid, grootte van woningen en gewenste voorzieningenniveau.
- 1.22. We willen in de grootschalige infrastructuur van Amsterdam wijzigingen aanbrengen. Zo moeten rangeerterreinen en remises verder buiten de stad geplaatst worden, bovengrondse parkeergarages zo veel mogelijk omgezet worden in woonbestemmingen voor ouderen en willen rondom stationsgebieden werken aan verdichting met hoogbouw.
- 1.23. We realiseren een duizenden extra woningen via optopping (extra verdiepingen bovenop bestaande bouw). Verenigingen van Eigenaren kunnen gratis juridisch en technisch advies krijgen via een gemeentelijk “Optop-loket” om optoppen te stimuleren. We bieden redelijke erfpachtopslagen en gespreide betalingen.
- 1.24. Eenvoudige en kleine bouwvergunningen worden binnen enkele weken afgehandeld; de gemeente moet haar dienstverlening op peil hebben. Daarnaast gaat de gemeente leegstand actief tegen: de gemeente treedt streng op tegen leegstand langer dan zes maanden (wettelijke termijn), en volgt meldingen snel op.
- 1.25. Het CDA wil hoogbouw prioriteit geven rondom OV-knooppunten. In het beleid letten we hierbij op duurzaamheid, maar ook schaduw- en windhinder en stedelijke kwaliteit.
- 1.26. We versnellen de transformatie van verouderde kantoorlocaties naar gemengde woon-werkwijken. Zo kunnen duizenden extra woningen worden gebouwd zonder daarvoor groen op te offeren of de UNESCO-status van de binnenstad in gevaar te brengen. Voorbeelden zijn: locaties langs de Ring A10, Sloterdijk, Hondsrugpark/Amstel III en het Hamerkwartier.
- 1.27. We willen de Lutkemeerpolder behouden als natuur- en landbouwgebied. Het CDA wil dit prachtige gebied behouden voor natuur-inclusieve vormen van landbouw en recreatie.
- 1.28. Bij het bouwen van nieuwe woningen moet de gemeente nauw samenwerken met de waterschappen, als Amstel, Gooi & Vecht, zodat wonen in laaggelegen gebieden in en rondom Amsterdam veilig is en veilig blijft.

ERFGOED

Amsterdam is een stad van ongekende schoonheid. Monumenten, historische wijken en karakteristieke gebouwen vertellen ons verhaal en geven de stad haar ziel. Voor het CDA is stedenbouwkundige kwaliteit een onderscheidend punt: wij willen niet alleen veel en snel bouwen, maar ook mooi.

- 1.29. We behouden historische winkelpuien door een meerjarige subsidieregeling. Zo blijven karakteristieke gevels tot hun recht komen in het straatbeeld en hebben pandeigenaren de tijd om renovatiewerkzaamheden te plannen en met subsidie uit te voeren.
- 1.30. Mooi en op duurzame wijze bouwen staat centraal bij nieuwbouw en transformatie; esthetiek, stijl en duurzaamheid zijn voor ons een investering in de leefbaarheid van de stad.
- 1.31. Het 20e-eeuws erfgoed brengen we systematisch in beeld en beschermen we waar nodig, net zoals eerder is gedaan met het 19e-eeuwse erfgoed.
- 1.32. Verduurzamen van monumenten gebeurt altijd met maatwerk: we maken heldere spelregels per type monument en ondersteunen eigenaren via gezamenlijke trajecten zoals de clusteraanpak.
- 1.33. Kleine publieke gebouwen, zoals transformatorhuisjes, geven we een elegante uitstraling, zodat ook deze bijdragen aan een mooi en samenhangend straatbeeld.
- 1.34. In het UNESCO-gebied zorgen we voor een consequente aanpak van graffiti, ook op particuliere panden, zodat de historische binnenstad zijn unieke karakter behoudt.

2

OPENBARE RUIMTE EN VERVOER

2 – OPENBARE RUIMTE EN VERVOER

De inrichting van de stad dwingt ons om scherpe keuzes te maken: hoeveel ruimte reserveren we voor wonen, werken, groen, sport en mobiliteit? Het CDA kiest hierbij voor balans.

We kiezen voor een robuuste basisinfrastructuur: uitbreiding van het metronet, een oost-west-verbinding op termijn, en een toekomst-vaste sprong over het IJ. We gaan door met de voorbereidingen voor de Oostbrug, maar we blijven tegelijk zoeken naar betere alternatieven bij Centraal Station. Om de financiering hiervan te versnellen, willen we meer cruiseschepen toelaten.

We investeren in bestaand groen en het wegwerken van achterstallig onderhoud: er zijn zo'n 15.000 lege boomspiegels (!), één derde van de Amsterdamse bomen is ziek, en in de openbare ruimte stapelt achterstallig onderhoud zich op. Ook willen we dat de 'sportnorm' overal wordt gehaald: voldoende plek om zowel binnen als buiten te sporten en te bewegen.

Ons doel is dat Amsterdam binnen de ring in de toekomst auto-onafhankelijk wordt. De auto blijft beschikbaar voor wie hem echt nodig heeft, maar de openbare ruimte richten we zo in dat de meeste mensen uitstekend uit de voeten kunnen met fiets, deelmobiliteit en openbaar vervoer. In het centrum reserveren we parkeren alleen nog voor bewoners en hun bezoekers, met op termijn de mogelijkheid dat incidentele autobezitters hun auto meerdaags in (ondergrondse) garages binnen of buiten de stad stallen. Buiten de ring erkennen we dat de auto vaker onmisbaar is, en maken we ruimte voor uitzonderingen zoals een tweede parkeervergunning voor zzp'ers in de bouw of taxichauffeurs.

Met deze keuzes willen we Amsterdam leefbaar, bereikbaar en eerlijk ingericht houden – een stad die uitnodigt om te bewegen, elkaar te ontmoeten en waarin de openbare ruimte weer echt van iedereen is.

MOBILITEIT EN OPENBAAR VERVOER

- 2.1. Meten is weten! De gemeente gaat voortaan regelmatig prestatiecijfers van het GVB publiceren, bijvoorbeeld over rituitval en omleidingen. We willen een verdere verbetering zien bij het GVB: te vaak vallen trams en metro's uit, wat het openbaar vervoer niet betrouwbaarder maakt.
- 2.2. Het CDA wil dat alle kinderen in Amsterdam leren fietsen. Daarom schrappen we het gratis openbaar vervoer voor kinderen en investeren we samen met scholen in fietslessen voor alle kinderen boven de zeven die nog niet kunnen fietsen. Zo maken we Amsterdam bereikbaar en gezond, en geven we kinderen de vrijheid om zich zelfstandig te verplaatsen. Hierbij hebben we extra aandacht voor de verkeersveiligheid op bepaalde plekken in de stad die nu nog onveilig of onoverzichtelijk zijn.
- 2.3. Het metronet moet worden uitgebreid. Het CDA wil de Ringlijn doortrekken vanuit Isolatorweg, te beginnen met een verlenging naar de Houthavens/Haven-Stad. Ook starten we een onderzoek naar de kosten van verlenging van de Noord/Zuidlijn: enerzijds richting Schiphol, en anderzijds richting Zaandam. Uiteindelijk zal de regio/het Rijk moeten bijdragen voor de aanleg van deze verlenging.
- 2.4. Het CDA wil dat Amsterdam uiterlijk eind 2030s een snelle en rechtstreekse Oost-West-verbinding krijgt. Hoe die eruitziet staat voor ons open: verbetering van de bestaande tramlijnen 1 en 3, een premetro zoals we in 2019 voorstelden, of een volwaardige metrolijn die de stad en de treinstations verbindt. Voor ons is het belangrijkste dat deze verbinding er komt – de vorm volgt uit wat financieel en ruimtelijk het meest haalbaar is.
- 2.5. We willen dat de metro vaker gaat rijden, ook in de avonduren. Immers, reizigers hebben meer aan metro's met een hogere frequentie. We starten proefprojecten met “driverless metro's” om te onderzoeken of dit in de toekomst tot een uitbreiding van dienstregeling kan leiden. Met name in de avonduren willen we dat de metro vaker rijdt.
- 2.6. We onderzoeken of de Amsterdamse metro iets eerder kan opstarten en iets later kan doorrijden, met name op donderdag/vrijdag/zaterdagavond.
- 2.7. We maken het bus- en tramnetwerk beter toegankelijk, bijvoorbeeld door het verwijderen van barrières zodat rolstoelen, rollators en kinderwagens makkelijker het OV kunnen gebruiken. We stellen een lijst op samen met GVB en reizigersorganisaties.
- 2.8. De veiligheid van ons OV heeft prioriteit – voor zowel reizigers als GVB-werknemers. Om het GVB te helpen, gaat de gemeente in gesprek met de politie over de heroprichting van het OV-politieteam. Er wordt strenger opgetreden tegen probleemreizigers [mensen met psychiatrische problemen, daklozen, druggebruikers].
- 2.9. Wanneer er extra inzet nodig is van GVB- en beveiligers bij evenementen, wordt dit door de gemeente doorbelast aan organisatoren.
- 2.10. We behouden P+R en breiden gericht uit, voor een makkelijke overstap tussen auto, fiets en metro/trein.

VERKEER EN INFRASTRUCTUUR

- 2.11. Als CDA zijn we positief over de 30km voor auto's in de stad. We voeren snelheidscontroles en rood-lichtcamera's in met steun van het Openbaar Ministerie, vooral in 30-kilometerzones en bij drukke kruispunten. Ook willen we dat Amsterdam vooroploopt in de 'geluidscamera's, zodat voertuigen die te veel lawaai maken een boete krijgen.
- 2.12. Het gedrag van fietsers en brommers in het verkeer is een groot aandachtspunt, ook in de handhaving. We onderzoeken mogelijkheden om de maximumsnelheid voor e-bikes in parken en woonwijken te verlagen naar 20 kilometer per uur. Prioriteit ligt bij routes van en naar scholen, wijkcentra en OV-knooppunten. We pakken opgevoerde e-bikes harder aan.
- 2.13. We verbeteren de infrastructuur voor voetgangers en fietsers. Zij verdienen meer plek op straat, ten koste van parkeerplaatsen of bestrating. Projecten als 'Amsterdam maakt Ruimte' en 'De Oranje Loper' worden voortgezet. Fietspaden worden waar nodig verbreed. We blijven ons inzetten om achterstallig onderhoud weg te werken en het fietsnetwerk uit te breiden.
- 2.14. Doorgaande fietsroutes naar andere stadsdelen of buurgemeenten krijgen goede verlichting.
- 2.15. We willen obstakelvrije trottoirs, zodat de deze toegankelijk blijven voor alle inwoners, ook voor rollators, rolstoelen en kinderwagens.
- 2.16. We willen autoluwe schoolstraten tijdens haal- en brengtijden met gerichte handhaving, zodat kinderen veilig kunnen lopen en fietsen. We breiden de proef met "schoolstraten" uit, en kijken of sommige schoolstraten permanent afgesloten kunnen worden naar Parijs' voorbeeld.
- 2.17. Het CDA wil een goede 'Sprong over het IJ', om Noord goed bereikbaar te houden. Vanwege de locatie en de hoge kosten is de voorziene "Oostbrug" geen ideale oplossing. We blijven zoeken naar alternatieve oplossingen, zoals een tunnel bij het Centraal Station.
- 2.18. Om nieuwe oeververbindingen te financieren, willen we meer cruiseschepen toelaten in Amsterdam. Met de extra inkomsten kunnen we de 'Sprong over het IJ' sneller realiseren.
- 2.19. Om Amsterdam Noord goed bereikbaar te houden totdat er alsnog een brug/tunnel gerealiseerd is, zet het CDA in op meer capaciteit bij de huidige veren.
- 2.20. We zijn akkoord met lage parkeernormen bij nieuwbouwprojecten. We zetten in op goed openbaar vervoer, deelvervoer en fiets infrastructuur.
- 2.21. Nieuwe parkeergarages bouwen we voortaan ondergronds. Er ontstaat zo ruimte bovengronds voor voetgangers, fietsers en groen.
- 2.22. Het CDA wil dat Amsterdam het gebruik van deelauto's blijft stimuleren, bijvoorbeeld door er parkeerplekken voor te reserveren op straat en in parkeergarages.
- 2.23. We blijven werken aan laadinfrastructuur voor elektrische auto's, zowel op straat als in garages. Hierdoor kunnen er plekken voor benzineauto's verdwijnen. We houden hierbij ook rekening inwoners die vanwege een in pandige garage geen parkeervergunning hebben en daarmee parkeergeld moeten betalen om gebruik te kunnen maken van laadplekken.

STADSONTWIKKELING EN OPENBARE RUIMTE

- 2.24. We vergroenen de taluds rondom de A10. We onderzoeken of er meer overkappingen mogelijk zijn, met name rondom stukken A10 met veel woningbouw ernaast. We willen dat de Ring minder een barrière vormt tussen stadsdelen, en tegelijkertijd de gezondheid van aanwonenden verbeteren.
- 2.25. Lichtreclame in het Wallengebied moet worden geminimaliseerd en passen bij het historische karakter van de buurt. Het oudste deel van de stad verdient een ander imago. Raamprostitutie is Amsterdam onwaardig.
- 2.26. Reclame- en gevelverlichting in woonstraten dooft standaard om 00.00 uur (met uitzondering van horecaveiligheidszones). Zo verminderen we lichtvervuiling en energiekosten, en bevorderen we de nachtrust.
- 2.27. Het CDA staat voor de huidige groen-, sport- en beweegnormen voor Amsterdammers, die zorgen voor waterberging, recreatie, verkoeling en bewegingsruimte: de normen zijn voor sport en bewegen in binnen- en buitenruimtes. We willen geen nieuwe regels toevoegen.

KLIMAAT EN LEEFOMGEVING

- 2.28. Parken zijn belangrijk voor Amsterdam. Juist in de zomermaanden willen we dat onze parken openbaar toegankelijk blijven en niet worden afgesloten voor besloten festivals.
- 2.29. We willen goede voorzieningen, zoals openbare wc's. We gaan overlast van drank- en drugsgebruik in parken tegen door betere handhaving en het instellen van een glaswerkverbod. We onderzoeken de inzet van parkconciërges.
- 2.30. Het CDA wil de stadslogistiek verbeteren. De stad maakt een logistiek plan om slimmer, schoner en efficiënter te laden en te lossen. Zwaar vervoer kan alleen op afgesproken tijden de stad in; daarnaast benutten we ook de mogelijkheden voor aanvoer en afvoer over water.
- 2.31. We willen de Amsterdamse daken beter benutten: enerzijds voor groen en waterberging, maar ook voor zonnepanelen en datanetwerken. We maken een Amsterdams Dakenplan, om de daken van Amsterdam optimaal te benutten. Met subsidies verleiden we eigenaren om hun daken voor deze doelen in te richten.
- 2.32. De gemeente gaat met corporaties en de commerciële vastgoedsector in gesprek om de grote daken van corporatiewoningen en kantoren te verduurzamen.
- 2.33. We koesteren de Amsterdamse volkstuinen. Zij dragen bij aan de biodiversiteit, en hebben ook een belangrijke sociale en maatschappelijke functie. In overleg met de gebruikers wordt gekeken naar de mogelijkheden om delen van de tuinen breder toegankelijk te maken.
- 2.34. Langs bermen, taluds en andere groenstroken zaaien we meer inheemse weidebloemen om insecten te beschermen en de stedelijke biodiversiteit te versterken. Vergroening is een gedeelde verantwoordelijkheid: we werken hiervoor samen met bewoners en buurtverenigingen.

- 2.35. We verbinden het Westerpark, Vondelpark, Beatrixpark en Amstelpark via brede bermen en bloemrijke tramstroken tot één 'Groene Lint': een biodiversiteitscorridor, zodat insecten en dieren de stad kunnen doorkruisen.
- 2.36. Ongeveer 30% van de Amsterdamse bomen is ziek. Ook staan er momenteel 15.000 boomspiegels leeg. Om de bomenachterstand weg te werken is zo'n €75 miljoen nodig: ongeveer €4,000-6,000 per boom. Daarvoor richten we een speciaal Bomenfonds op. Amsterdammers en ondernemers kunnen hieraan bijdragen door een boom te adopteren. Bij deze boom komt een bordje, zodat zichtbaar wordt hoe de stad samen investeert in een groener en gezonder Amsterdam.
- 2.37. Brommobielen (zoals de Birò) nemen relatief veel ruimte in op straat, in vergelijking tot een fiets. We behandelen ze voortaan als binnenstedelijke auto's. Voor gebruik binnen het eigen stadsdeel kan een parkeervergunning worden aangevraagd in ruil voor het inleveren van een reguliere autoparkeervergunning. Wie de vergunning wil uitbreiden naar de hele stad, betaalt hiervoor € 1.000 per jaar extra. Zo verdelen we de schaarse ruimte in de stad eerlijker, en gaat de opkomst van brommobielen niet ten koste van fietsen en voetgangers.
- 2.38. We maken een plan om de hele stad op onderhoudsniveau B – 'verzorgd' te krijgen. Dat betekent dat straten, groen en openbare voorzieningen schoon, veilig en herkenbaar onderhouden worden, zonder dat er achterstanden ontstaan. Hiermee zorgen we voor een stad die betrouwbaar en leefbaar oogt, en voorkomen we dat kleine gebreken uitgroeien tot dure herstelprojecten.

3

SCHONE STAD EN DUURZAAMHEID

3 - SCHONE STAD EN DUURZAAMHEID

Amsterdam is vies! Zwerfafval is een hardnekkig probleem, maar een schone stad is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het CDA kiest voor een Amsterdam waarin bewoners, ondernemers en gemeente sámen zorgen voor een leefbare en nette omgeving. We willen betere afvalpunten, opruimacties, en strengere handhaving. Dat vraagt om duidelijke afspraken, slimme systemen en de bereidheid om elkaar aan te spreken. Afvalbeleid moet niet draaien om regeltjes en bureaucratie, maar om effectiviteit, samenwerking en bewustzijn bij iedereen die hier woont en werkt.

Amsterdam moet zuiniger en slimmer omgaan met grondstoffen. Minder afval betekent een schonere stad, lagere kosten voor inzameling en verbranding, en meer hergebruik. Het CDA kiest voor duidelijke spelregels die verspilling tegengaan en voor voorzieningen die circulair gedrag makkelijk maken voor bewoners en ondernemers.

Amsterdam is niet alleen een stad van mensen, maar ook van dieren. Huisdieren, stadsnatuur en instellingen als Artis maken deel uit van ons dagelijks leven. Dieren verdienen zorg en bescherming, en kunnen tegelijkertijd bijdragen aan verbinding, educatie en gezondheid. Het CDA wil dat Amsterdam een diervriendelijke stad is, waarin respect voor dieren samengaat met verantwoordelijkheid van mensen.

AFVAL EN REINIGING

- 3.1. We zetten het prullenbakkenoffensief door. We willen een nieuwe standaard voor de openbare afvalbak, met een compartiment voor flesjes/blikjes, zodat statiegeldverzamelaars hier makkelijk bij kunnen. Er wordt strenger opgetreden tegen vandalisme van afvalbakken.
- 3.2. We breiden de succesvolle adoptie van ondergrondse afvalcontainers uit naar bovengrondse prullenbakken. Bewoners en ondernemers helpen de gemeente hierbij om de prullenbakken en omgeving schoon te houden.
- 3.3. Het CDA wil een strikte handhaving van de 25-meterregel, die ondernemers verplicht om afval op te ruimen in een straal van 25 meter rondom hun zaak. Horecabedrijven maken per straat/gebied een schoonmaakplan, waarin staat wie welk deel van de straat schoonhoudt.
- 3.4. We willen een betere afvallogistiek. We vragen ondernemers in winkel- en horecagebieden om afval gezamenlijk te laten ophalen, zodat er minder verkeer door de straten gaat.
- 3.5. We ontwikkelen statiegeld verzamelen tot een systeem vergelijkbaar met straatnieuws. Dat betekent dat er door de hele stad plekken moeten zijn waar statiegeld in bulk kan worden ingeleverd en waar mensen er contant geld voor krijgen, dat statiegeld verzamelen alleen onder bepaalde voorwaarden toegestaan wordt, en dat er handhaving plaatsvindt bij verkeerd gedrag door statiegeldverzamelaars.
- 3.6. We willen dat de afval- en stadsreiniging 'gebiedsgericht' gaat werken, in plaats van door de hele stad. Daarna voegen we afval en reiniging samen, wat naar verwachting €10 miljoen structurele synergiewinst oplevert. Uiteindelijk brengen we afval en reiniging onder in een aparte gemeentelijke deelneming, die zich ook gaat begeven op de commerciële afvalmarkt.
- 3.7. We zetten CleansDay door: ieder straatdeel krijgt een aanspreekpunt voor reiniging, iedere container een adoptant. Onder het motto "Heel Amsterdam helpt om de stad schoon te houden" krijgt elke inwoner jaarlijks een specificatie van de afvalstoffenheffing en een lijst met verwachtingen wat de gemeente van inwoners verwacht. Om kostenbewustzijn te vergroten wordt de kwijschelding van de afvalstoffenheffing gemaximeerd op 80%.
- 3.8. Bij picknicken in de openbare ruimte voeren we de vuilniszakplicht in. Net zoals hondenbezitters poepzakjes bij zich moeten hebben, zijn picknickers verplicht iets bij zich te hebben om hun afval weer mee te nemen.

DUURZAAMHEID EN CIRCULARITEIT

- 3.9. We voeren vanaf 2030 een verbod in op wegwerpverpakkingen bij to-go horeca in het centrum. Verkopers moeten zelf alles weer inzamelen of zorgen voor eetbare verpakkingen. Zo verminderen we afval, besparen we kosten en houden we de stad schoon.
- 3.10. Door in alle wijken drinkwatertappunten te plaatsen, maken we het gebruik van wegwerpflesjes overbodig. Schoon drinkwater is zo altijd binnen handbereik.
- 3.11. In ieder stadsdeel komt een kringloopwinkel. Dit maakt hergebruik laagdrempelig, stimuleert werkgelegenheid en vergroot de sociale samenhang.

- 3.12. Rondom dagen als Black Friday voeren we een karton-offensief. Grote hoeveelheden verpakkingsmateriaal worden efficiënt ingezameld en hergebruikt, zodat de stad schoon blijft en waardevolle grondstoffen behouden blijven.
- 3.13. Wij zijn voorstander van wind op zee in plaats van wind vlak bij woningen. We willen windenergie alleen in specifieke gebieden toestaan, met name in het Westelijk Havengebied. We willen geen windmolens in de nabijheid van woningen, ook niet in Weesp, Zuidoost of bij de Noorder IJplas. Deze discussie moet stoppen en bewoners moeten hier zekerheid op krijgen.
- 3.14. De gemeente werkt samen met piekbelasters om netcongestie aan te pakken. Samen met grootgebruikers proberen we de piekvraag op het stroomnet terug te dringen. Ons stroomnet moet zo efficiënt mogelijk gebruikt worden om te voorkomen dat netcongestie de woningbouw en bedrijvigheid in Amsterdam afremt.
- 3.15. We verkennen samen met de Metropoolregio Amsterdam en de Provincie Noord-Holland of er in de regio één of meerdere kleinschalige kerncentrales gerealiseerd kunnen worden. Deze zijn qua omvang vergelijkbaar met de kernreactoren die in onderzeeboten zitten.
- 3.16. We investeren in duurzaamheid die werkt, en daadwerkelijk goed zijn voor het milieu en klimaat. Met inkoopbeleid en subsidie kan Amsterdam duurzaamheid stimuleren. Helaas ging de laatste paar jaar veel geld uit het 'Klimaatfonds' naar advocaten en communicatie, waar geen CO2 mee bespaard wordt, of naar dure projecten die weinig klimaatwinst lieten zien.
- 3.17. De gemeente voert actief beleid om innovatieve bedrijven naar Amsterdam te halen die 'rentmeesterschap' bevorderen, en actief bijdragen aan een duurzame en leefbare wereld. Voor dat type ondernemerschap moet in Amsterdam alle ruimte zijn.

DIERENWELZIJN

- 3.18. Artis verbindt Amsterdammers met natuur midden in de stad. Het park is een unieke plek waar jong en oud leren over biodiversiteit, klimaat en onze rol daarin. Wij steunen de verdere vernieuwing van Artis, waarbij dierenwelzijn, toegankelijkheid en educatie centraal staan.
- 3.19. De Amsterdamse Hengelsportvereniging (AHV) speelt een belangrijke rol in natuurbeheer en recreatie. Samen met de AHV voert de gemeente het loodverbod snel en zorgvuldig in, en kijken we naar gezamenlijke initiatieven om biodiversiteit en waterkwaliteit in de stad te versterken.
- 3.20. Voor minima blijven regelingen bestaan om met hun huisdier naar de dierenarts te kunnen. Daarnaast maakt de gemeente afspraken met grote aanbieders van dierenzorg om betaalbare basiszorg voor huisdieren van minima te garanderen.
- 3.21. We verkennen mogelijkheden om in enkele ziekenhuizen en zorginstellingen – zoals psychiatrische klinieken – huisdieren toe te laten, zodat patiënten baat kunnen hebben bij de nabijheid van hun dier.
- 3.22. Evenementen met dieren staan we toe, mits het dierenwelzijn vooropstaat. De lessen die we de afgelopen decennia hebben geleerd over dierenwelzijn moeten consequent wor-

den toegepast. Mens en dier kunnen samen veel bereiken, maar altijd onder de voorwaarde van zorg en respect.

3.23. Losloopgebieden voor honden worden goed onderhouden en toegankelijk gehouden.

Waar mogelijk breiden we deze in delen van de stad of seizoensgebonden uit. In de Amsterdamse parken willen we dat bestaande losloopgebieden behouden blijven.

3.24. 's Avonds en 's nachts waarborgen we rust in parken. Waar verlichting nodig is, kiezen we voor diervriendelijke varianten die alleen aangaan wanneer er mensen in de buurt zijn: zo is het veilig voor bewoners én vriendelijk voor dieren.

4

ECONOMIE EN TOERISME

4 – ECONOMIE EN TOERISME

De Amsterdamse economie draait op diensten, kennis, creatieve industrie, toerisme en internationale verbindingen via Schiphol en de haven. Er wordt veel geld verdiend in en aan Amsterdam, maar dat verdienvermogen is geen vanzelfsprekendheid: onze toekomst hangt af van hoe wij ons nu organiseren.

Het CDA wil de houding van het stadsbestuur en ambtenaren ten opzichte van bedrijven veranderen. De gemeente is nu vaak te bureaucratisch, te wantrouwend en te slecht georganiseerd, waardoor ondernemers de stad onvoldoende als partner ervaren. Voor het CDA is partnerschap tweeledig: wie in Amsterdam investeert, draagt niet alleen bij aan economisch rendement, maar ook aan maatschappelijke inzet. Veel bedrijven doen dat al, maar nog lang niet allemaal.

Wij zien de economie als een gezamenlijke opgave: gemeente, kennisinstellingen, het MKB en grote bedrijven trekken samen op om het verdienvermogen en de werkgelegenheid te versterken. Het MKB is de motor van de stad en verdient ruimte, dialoog en vertrouwen. Bedrijven-investeringszones (BIZ'en) spelen hierbij een sleutelrol: in winkelstraten en bedrijventerreinen bundelen ondernemers en pandeigenaren hun middelen om leefbaarheid, veiligheid en aantrekkelijkheid te verbeteren. Zo laten zij zien dat collectieve investeringen direct bijdragen aan de kwaliteit van de stad.

Hetzelfde geldt voor de bezoekerseconomie. De afgelopen jaren probeerde de gemeente het aantal overnachtingen onder de 20 miljoen te houden, terwijl de hotelcapaciteit 30 miljoen nachten per jaar bedraagt. Dat beleid had nauwelijks effect: de kamerprijzen daalden, de druk op andere sectoren nam toe en er kwam ander toerisme, maar niet minder toerisme. Het CDA kiest daarom voor een andere koers: beleid dat overlast tegengaat, ruimte geeft aan een ander en beter toerisme, én ervoor zorgt dat Amsterdam meeprofiteert van de opbrengsten die de bezoekerseconomie genereert.

Met deze benadering kiest het CDA voor een economie die niet uitholt, maar versterkt: innovatief, inclusief en duurzaam.

STERKE EN EERLIJKE ECONOMIE

- 4.1. Het CDA Amsterdam wil een fundamentele verandering van het stadsbestuur en ambtenaren ten opzichte van onze bedrijven. De grondhouding moet zijn: meedenken en meewerken aan oplossingen. We zien bedrijven als partners – en niet als pinautomaat. Toekomstige verdienkracht is essentieel voor de stad en haar bewoners, en de gemeente blijft proactief in gesprek met bedrijven en ondernemersclubs.
- 4.2. We willen een divers en herkenbaar winkel- en horeca-aanbod in alle wijken van de stad, zoals bakkers, slaggers en (bruine) cafés. De gemeente spant zich hiertoe in samen met winkeliersverenigingen, ondernemers en pandeigenaren.
- 4.3. De gemeente Amsterdam gaat partnerschappen tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en de gemeente/overheden zelf actief promoten. Focus ligt hierbij op de topsectoren in de regio. Met goed beleid willen we ecosystemen versterken en een gunstig investeringsklimaat stimuleren.
- 4.4. We gaan de tech/AI startup scene intensiever ondersteunen. Publiek-private samenwer-

king wordt gestimuleerd via StartUp Amsterdam. Voor innovatie en vernieuwing is visie en moed nodig.

- 4.5. Amsterdam moet steviger op de kaart als Europese startup hub. We onderzoeken of we de campus op het Science Park kunnen uitbreiden, of elders een heuse startup campus kunnen toevoegen. Enerzijds als internationaal uithangbord, anderzijds als concentratiepunt voor talent, innovatie en financiering.
- 4.6. Het CDA ondersteunt de strategie van het Havenbedrijf Amsterdam om verder te verduurzamen. De haven speelt een grote rol in de internationale energie-transitie.
- 4.7. Het CDA wil ook dat belangrijke havenfuncties en werkgelegenheid behouden blijven in Amsterdam. Denk aan haven- en sleepdiensten, scheepsbouw/onderhoud en weerbaarheid.
- 4.8. Als aandeelhouder van Schiphol wil Amsterdam dat de luchthaven de schoonste en meest duurzame luchthaven van Europa wordt. We zetten in op een realistisch groeipad waarin duurzaamheid en winstgevendheid hand in hand gaan. Dat betekent investeren in elektrificatie en elektrisch vliegen. We passen onze infrastructuur op tijd aan, zodat nieuwe technologieën direct toegepast kunnen worden.
- 4.9. Wat het CDA betreft kan de gemeente afzien van het jaarlijkse dividend van circa €25 miljoen, zodat dit bedrag beschikbaar komt voor een speciaal duurzaamheidsfonds waarmee Schiphol versneld kan investeren in innovatie en schone luchtvaart.
- 4.10. Schiphol speelt een enorm belangrijke rol in de nationale economie en voor de regio Amsterdam, zowel qua werkgelegenheid als vestigingsklimaat. Het CDA wil dat Schiphol inzet op een uitstekende bereikbaarheid met de rest van de wereld (kwaliteit van verbindingen). Tegelijkertijd willen we geluidsoverlast beperken door stiller vliegen te promoten via beprijzen.
- 4.11. Er moet ruimte blijven voor bedrijventerreinen in Amsterdam. Het CDA wil dat de gemeente ruimte blijft aanbieden aan groeiende bedrijven (klein en groot) die zich in Amsterdam willen vestigen. Er is veel druk op de ruimtelijke ordening voor woningbouw, maar dit mag niet betekenen dat er geen ruimte meer is voor bedrijven.
- 4.12. Amsterdam wordt gekenmerkt door een sterke internationalisering. We willen expats stimuleren om Nederlands te spreken, en bedrijven hier aanspreken op hun maatschappelijke rol. Het CDA wil een Taaloffensief in een convenant met internationale bedrijven, zodat internationale werknemers Nederlands kunnen leren en geholpen worden met hun inburgering in de stad. Dit is goed voor de gemeenschapszin en het draagvlak in de stad voor expats.
- 4.13. Expats versterken de stad, maar zorgen ook voor druk op de woningmarkt. Het CDA wil graag een Huisvestings-convenant met de grootste expat-bedrijven in de stad, zodat grote werkgevers meedenken met en kunnen investeren in het oplossen van de woningnood in de stad.
- 4.14. In samenwerking met de regio stelt Amsterdam een visie op over geopolitiek (bijvoorbeeld via Amsterdam Economic Board of met de Metropoolregio Amsterdam). Ook Amsterdam is niet meer immuun voor de wereld om ons heen. Als hoofdstad van Nederland moet Amsterdam weten wat de kansen en bedreigingen zijn in de nieuwe, opkomende wereldorde, en wat dit betekent voor Amsterdam bijvoorbeeld qua defensie, technologie en vitale infrastructuur.

- 4.15. Het MKB is een belangrijke motor voor de Amsterdamse economie. Het CDA wil dat het ondernemings- en vestigingsklimaat aantrekkelijk blijft. We willen dat de gemeente een structurele dialoog met het bedrijfsleven organiseert, en proactief meedenkt met ondernemers om hen te faciliteren.
- 4.16. Te veel regeldruk en vergunningsplichten remt ondernemerschap. Voor iedere nieuwe regel die de gemeente oplegt aan ondernemers, moet er één afschaft worden.
- 4.17. Netcongestie is een groot probleem in Amsterdam. De gemeente denkt actief mee met netbeheerders, en faciliteert oplossingen zoals energie hubs en batterijopslag. Energie-hubs kunnen bedrijven helpen om hun energiebehoefte onderling te coördineren.
- 4.18. Het CDA wil de Amsterdamse topsectoren versterken. Amsterdam verdient haar geld vooral met diensten, kennis en creatieve industrie. We maken van Life Sciences & Health en AI echte speerpunten: snelle vergunningen, ruimte voor labs en startups, en actieve koppeling met universiteiten.
- 4.19. Stedelijk Groeifonds. De gemeente richt samen met partners een fonds op om innovatieve bedrijven te laten doorgroeien in de stad. Zo houden we banen en verdienvermogen hier, en voorkomen we dat succesvolle bedrijven wegtrekken.
- 4.20. Meten is weten. Er komt een openbaar economisch dashboard met jaarlijkse cijfers over werkgelegenheid, verdienvermogen en duurzaamheid, zodat beleid meetbaar wordt en bij te sturen is.
- 4.21. Bedrijven kunnen stedelijke CO₂-uitstoot afkopen via een storting in een speciaal fonds en conform Europese regels. Het geld dat hiermee wordt opgehaald, kan worden ingezet voor verdere verduurzaming.
- 4.22. We willen gemeentelijk inkoopbeleid met regionale binding. We willen een inkoopcollectief met Amsterdamse grootverbruikers om inkoop op logistiek en van duurzame goederen lokaal te stimuleren.
- 4.23. Amsterdam organiseert voortaan een jaarlijkse Willem Hovy lezing over hoe bedrijven iets kunnen betekenen voor de Amsterdamse maatschappij – een prachtig moment voor ondernemers en stadsbestuur om de handen ineen te slaan voor een betere stad.

TOERISME EN BEZOEKERSECONOMIE

Toerisme is belangrijk voor Amsterdam. De verwachting is dat het (internationaal) toerisme de komende jaren verder zal groeien, en daar moeten we ons als stad toe verhouden. De afgelopen jaren lag de nadruk vooral op het beperken van het aantal overnachtingen, maar ondanks ingrepen is er nauwelijks iets veranderd. Als CDA stellen wij een betere aanpak voor: terugdringen van de overlast, het spreiden van toeristen, en investeren in de leefbaarheid met de opbrengsten van het toerisme.

- 4.24. We dringen de overlast van coffeeshops terug en voeren het ingezeten-criterium in. Buitenlandse toeristen kunnen niet langer in onze coffeeshops terecht.
- 4.25. Het CDA is tegenstander van de seksuele exploitatie van het lichaam in de publieke ruimte. We willen de overlast op de Wallen dan ook rigoureuzer aanpakken en de openingstijden beperken. Om te beginnen sluiten we de gordijnen vanaf 22:00 op donderdag-/vrijdag-/zaterdagavond, waarbij er nog wel gewerkt mag worden op afspraak. Hiervoor passen we de bestemmingsplannen en APV aan. Zo dringen we de overlast op de Wallen verder terug.
- 4.26. Het CDA wil extra investeren in reiniging en beheer van de openbare ruimte; ook stellen we een 'nachtwachter' in voor toeristische gebieden.
- 4.27. We richten ons op specifieke groepen toeristen. Met gerichte citymarketing presenteren we Amsterdam als historisch-culturele stad met iconen als het Concertgebouw, Rijksmuseum en de Opera. Congresbezoekers, cultuur-minnende reizigers, binnenlandse bezoekers, en impacttoerisme – waarbij bezoekers ook zelf een bijdrage leveren aan de stad, zijn welkom. Ook stimuleren we georganiseerde reizen, zoals rivier- en zee-cruises. Via afspraken met rederijen zorgen we ervoor dat bezoekers ook buiten de binnenstad tijd doorbrengen (spreiding).
- 4.28. We investeren jaarlijks €25 miljoen in de NV Zeedijk om toeristische capaciteit uit de markt te halen door hotel- en winkelpanden op te kopen en ze een nieuwe bestemming te geven (dit is wel afhankelijk van de totale inkomsten toeristenbelasting).
- 4.29. We maximeren de afdracht van de totale toeristenbelasting naar de algemene middelen met 2025 als basisjaar. Elke euro die de stad verdient boven de €225 miljoen toeristenbelasting van 2025 (met indexatie), herinvesteren we in draagkracht rondom toerisme. Bijvoorbeeld: de eerste €25 miljoen daarboven gaat naar de NV Zeedijk om toeristische capaciteit uit de markt te halen (panden opkopen, nieuwe bestemming geven). Het resterende bedrag verdelen we onder posten als: extra reiniging in toeristische gebieden, buurtbudgetten en maatschappelijke initiatieven, aanvullende cultuursubsidies, en het Bomenfonds.
- 4.30. We stimuleren rivier- en zee-cruises en maken via Amsterdam & Partners en het Havenbedrijf privaatrechtelijke afspraken met rederijen, zodat een groot deel van de bezoekers ook tijd buiten Amsterdam kan doorbrengen. Voor alle toeristen zetten we ons in om betere spreiding in tijd (door het seizoen en op uren van de dag) en gebieden (door de stad) te realiseren.
- 4.31. We stellen de hoogste duurzaamheidseisen aan rivier- en zee-cruises, onder meer op uitstoot, afvalstromen, en voedselverspilling.

5

SPORT, KUNST, CULTUUR & DIVERSITEIT

5 - SPORT, KUNST, CULTUUR & DIVERSITEIT

Amsterdam is een stad van beweging, verbeelding en verbondenheid. Sport, kunst en cultuur geven kleur aan het leven in onze stad. Ze brengen mensen samen, maken ons gezonder en gelukkiger en versterken het gevoel van trots op wie we zijn. Voor CDA Amsterdam is het belangrijk dat iedere Amsterdammer, jong of oud, rijk of arm, kan meedoen en meebewegen. Een vitale stad begint bij mensen die elkaar ontmoeten, op het sportveld, in de zaal, in het theater of gewoon op straat.

CDA Amsterdam zet vol in op sport, omdat het niet alleen bijdraagt aan een gezonde levensstijl, maar vooral ook mensen met elkaar verbindt. Tijdens deze Raadsperiode is het 100 jaar geleden dat Amsterdam de Olympische Spelen organiseerde – een perfecte gelegenheid om opnieuw in sport en bewegen te investeren. Op het sportveld leren we samenwerken, respect tonen en meedoen. Ook is het goed voor de mentale gezondheid en sociale contacten. Voor CDA Amsterdam betekent dit dat iedereen dichtbij huis de kans moet krijgen om te sporten, in de wijk, met de faciliteiten en ondersteuning die daarvoor nodig zijn.

Ook kunst en cultuur zijn voor CDA Amsterdam onmisbaar in een stad die voortdurend groeit en verandert. Ze vertellen onze verhalen, maken verschillen zichtbaar en helpen ons verbinding te houden met elkaar. De gemeente moet ruimte bieden aan deze creativiteit, zodat podia, bibliotheken, muziekscholen en buurtinitiatieven kunnen bloeien en mensen elkaar blijven ontmoeten.

CDA Amsterdam kiest voor beleid dat mensen bij elkaar brengt in plaats van bureaucratie. Sport en cultuur zijn geen luxe, maar een vanzelfsprekend onderdeel van het leven in de stad: ze geven energie, inspiratie en samenhang. Ook diversiteit draag bij aan sterke gemeenschappen: vandaar dat de gemeente aandacht heeft en houdt voor specifieke doelgroepen zoals LHBTI+ Amsterdammers, maar ook voor de toegankelijkheid voor mensen met een beperking of met een smalle beurs. De gemeente zet in op dialoog met en tussen groepen, en werkt bijvoorbeeld actief aan de totstandkoming van het Slavernijmuseum.

SPORT

- 5.1. We geven sport en bewegen een stevige impuls: het sportbudget groeit de komende jaren richting de omvang van de cultuurbegroting, omdat sport minstens zo belangrijk is voor gezondheid en samenhang.
- 5.2. We ondersteunen sportverenigingen structureel, zowel financieel als met hulp bij accommodatie en vrijwilligersbeleid. Verenigingen blijven vrijgesteld van terrasbelasting en we stimuleren alcoholarme sportkantines. We focussen ons op de sport voor de gewone Amsterdammer, maar hebben ook oog voor topsport.
- 5.3. We zorgen dat kinderen en ouderen meer bewegen door laagdrempelige buurtactiviteiten te steunen in parken, buurthuizen en wijken.
- 5.4. We maken sport bereikbaar voor elk kind: alle kinderen die op hun zevende nog geen fiets hebben, krijgen via school een fiets en fietsles, en naschoolse zwemlessen worden gericht toegankelijker gemaakt zodat iedereen kan leren zwemmen.
- 5.5. We maken sporten betaalbaar voor gezinnen met een kleine beurs door bestaande regelingen te behouden en actief onder de aandacht te brengen.

- 5.6. We zorgen dat bij nieuwe bouwprojecten sport een vaste randvoorwaarde is. Waar geen ruimte is op straatniveau, benutten we daken of binnenruimtes voor sport en beweging. Daarbij zetten we ook in op diversiteit: ook voor kleinere sporten en gehandicaptensport is er een plek in Amsterdam.
- 5.7. We controleren per wijk of aan de sport- en beweegnorm wordt voldaan. Waar dat niet zo is, maken we een verbeterplan om voorzieningen toe te voegen.
- 5.8. We versterken de watersport in en rond Amsterdam, samen met Weesp, met een eigen vignet en korting voor doorvaart naar de stad.
- 5.9. We werken samen met de Stadspas, scholen en bedrijven om meer Amsterdammers in beweging te krijgen, met extra aandacht voor kwetsbare groepen zoals bewoners van opvanginstellingen.
- 5.10. We voeren bij sportparken eerlijke parkeertarieven in: de eerste twee uur gratis, daarna oplopend. Vrijwilligers kunnen gratis dagkaarten aanvragen.

KUNST

- 5.11. We versterken de culturele basis van de stad door bibliotheken (OBA), muziekscholen, amateurkunst, festivals en buurtinitiatieven actief te ondersteunen met financiële middelen en organisatorische hulp, zodat ze Amsterdammers samenbrengen en talent ontwikkelen. Breedtecultuur heeft prioriteit voor het CDA.
- 5.12. We zorgen dat cultuur voor iedereen bereikbaar is, bijvoorbeeld door kinderen uit gezinnen met een kleine beurs te ondersteunen bij lidmaatschap van culturele verenigingen en deelname aan activiteiten.
- 5.13. We geven ruimte aan kunst en cultuur in de openbare ruimte, zoals straattheater, buurtfestivals en optredens, en stemmen dit af met bewoners om overlast te voorkomen.
- 5.14. We zorgen voor spreiding van cultuur over de hele stad, zodat alle stadsdelen een volwaardig aanbod hebben, en ondersteunen kleine en nieuwe initiatieven om zichtbaar en duurzaam te worden.
- 5.15. We herzien de plannen voor de Nieuwe Meervaart in overleg met bewoners van Nieuw-West en onderzoeken daarbij ook verbouwing van de bestaande locatie om het beter te laten aansluiten op de wijk.
- 5.16. We geven culturele instellingen financiële zekerheid door subsidies voor drie tot vijf jaar toe te kennen en tijdig duidelijkheid te bieden over verlenging, zodat ze kunnen plannen en investeren in kwaliteit.
- 5.17. We bouwen ruime gemeentelijke subsidies voor Rijksinstellingen in de stad deels af en stimuleren instellingen om meer eigen inkomsten en private bijdragen te genereren, zodat ze financieel robuust worden.

CULTUUR EN DIVERSITEIT

- 5.18. We behouden en onderhouden het cultureel erfgoed van Amsterdam zorgvuldig, zoals kerken, industrieel erfgoed en monumenten, en geven het een eigentijdse betekenis voor huidige en toekomstige generaties.
- 5.19. We stimuleren projecten die ontmoeting en begrip bevorderen, zoals dialoogprogramma's op scholen, in buurthuizen en culturele instellingen.
- 5.20. We reserveren in ruimtelijke plannen voldoende ruimte voor gebedshuizen als maatschappelijk vastgoed, zodat geloofsgemeenschappen niet hoeven te concurreren met commerciële partijen. De gemeente erkent geloofsgemeenschappen, en houdt rekening met deze gemeenschappen in haar beleid.
- 5.21. We ondersteunen de totstandkoming van het Nationaal Slavernijmuseum en investeren in het park eromheen, en maken ruimte voor plekken van herinnering voor nazaten van contractarbeiders en gastarbeiders.
- 5.22. Het CDA wil dat de gemeente een voorbeeld blijft in het zichtbaar maken van diversiteit en inclusie, speciaal ook voor de LHBTI+-gemeenschap in de stad. Voor het CDA laat dit zien: iedereen is welkom in Amsterdam.
- 5.23. Iedereen mag meedoen: we willen dat de gemeente zich blijft inspannen voor toegang voor mensen met een beperking, zowel in de fysieke publieke ruimte op straat, als in de informatievoorziening online.
- 5.24. We versterken lokale media door budgetten uit te breiden binnen duidelijke kaders, zodat Amsterdammers goed geïnformeerd blijven over hun stad en wijk.
- 5.25. We ondersteunen naast de stadsomroep ook buurtkranten die onafhankelijk en maatschappelijk waardevol zijn en bijdragen aan lokale verbinding.

6

SAMENLEVEN, BESTAANSZEKERHEID EN MENSWAARDIGE OPVANG

6 – SAMENLEVEN, BESTAANSZEKERHEID EN MENSWAARDIGE OPVANG

Amsterdam is een stad van wij, niet van ik. Voor CDA Amsterdam betekent samenleven niet alleen naast elkaar wonen, maar écht mét elkaar. In buurten, scholen, sportverenigingen en andere sociale verbanden tonen Amsterdammers zorg voor elkaar en nemen zij verantwoordelijkheid. We koesteren wat al goed gaat zoals de vele buurtinitiatieven, vrijwilligers en mantelzorgers, en versterken waar dat nodig is. De gemeente faciliteert, laat regels los waar mogelijk en geeft mensen ruimte om iets voor elkaar te betekenen.

Wij willen dat iedereen meetelt en mee kan doen. Voor wie tijdelijk tussen wal en schip dreigt te vallen, bieden we een sociaal vangnet dat niet afhankelijk maakt, maar helpt om weer op eigen benen te staan en mee te doen. Dit kan via werk, vrijwilligerswerk of deelname aan buurtprojecten. Zo bouwen we samen aan een stad die veerkrachtig, verbonden en zorgzaam is.

Amsterdam biedt veel kansen, maar het leven is niet altijd eenvoudig. Steeds meer Amsterdammers leven langs elkaar heen in plaats van mét elkaar. In buurten waar anonimiteit en drukte de boventoon voeren, raakt gemeenschapszin soms zoek. Mensen voelen zich te vaak alleen en missen betekenisvolle contacten in hun omgeving. Geld alleen kan dit niet oplossen, regels vaak ook niet. Wat telt is nabijheid, betrokkenheid en een stad die mensen met elkaar verbindt. CDA Amsterdam kiest daarom voor beleid dat mensen de ruimte geeft om samen iets te doen, elkaar te helpen en een gemeenschap te vormen waar iedereen bij hoort.

SAMENLEVEN

- 6.1. We behouden en versterken buurtbudgetten en zorgen voor stabiele, meerjarige financiering van buurtverenigingen, buurthuizen en buurtteams, zodat bewoners en lokale initiatieven hun buurten leefbaarder, socialer en sterker kunnen maken.
- 6.2. We versterken ontmoetingsplekken zoals buurthuizen, bibliotheken en andere sociale centra en zorgen dat ze toegankelijk zijn voor alle Amsterdammers, met rolstoelvriendelijkheid en betaalbare voorzieningen.
- 6.3. We investeren in sociaal contact door weekendopenstelling van buurthuizen vanuit de sociale basis, want eenzaamheid beperkt zich niet tot doordeweeks. We stimuleren hierbij ook welzijn op recept, zodat mensen actief mee kunnen doen in de samenleving en niemand aan de zijlijn blijft staan.
- 6.4. We stimuleren actief de samenwerking tussen het verenigingsleven en de zorg- en welzijnsinstellingen, omdat levendige verenigingen een preventieve rol spelen op het gebied van gezondheid, welzijn en eenzaamheid.
- 6.5. We ontzorgen en ondersteunen vrijwilligers, omdat zij het hart vormen van de gemeenschap. We verminderen regels en bieden praktische hulp zoals parkeerplaatsen, zodat zij hun belangrijke werk kunnen blijven doen.
- 6.6. We stimuleren alle Amsterdammers om zich in te zetten als vrijwilliger, bijvoorbeeld bij buurtinitiatieven, sportverenigingen of andere lokale projecten, zodat betrokkenheid en gemeenschapszin groeien.

- 6.7. We houden de terrasbelasting voor sportverenigingen af en ondersteunen hen bij het vergroten van het ledenaantal en het versterken van hun maatschappelijke rol in de wijk.
- 6.8. We vergroten de weerbaarheid van de stad door trainingen voor inwoners in elk stadsdeel aan te bieden, zoals EHBO, buurthulp bij noodsituaties en inzet van vrijwillige stadsreservisten bij evenementen of grootschalige gebeurtenissen. Voor elk adres moet duidelijk zijn waar de dichtstbijzijnde huisarts is. Ook moeten inwoners weten bij welke instanties ze terecht kunnen tijdens langdurige stroomuitval, uitval van internet en mobiele netwerken, of andere noodsituaties waarin we op onszelf zijn aangewezen. Hiermee zorgen we ervoor dat Amsterdam veerkrachtig is in de momenteel instabiele wereld.
- 6.9. We maken beleid samen met Amsterdammers, met een gelijkwaardig gesprek waarin inwoners daadwerkelijk invloed hebben, inclusief de stille meerderheid. We zorgen dat participatietrajecten zorgvuldig, doelgericht en met duidelijke kaders verlopen, zodat beslissingen tijdig kunnen worden genomen.
- 6.10. We stimuleren betrokkenheid bij kinderen via het 'suikeroom- en suikertantepakket', dat we samen met lokale ondernemers organiseren. Met dit laagdrempelige pakket kan iedere Amsterdammer aan een kind een dagje uit of bijzondere ervaring aanbieden, zoals een bezoek aan Artis. Zo versterken we gemeenschapszin en zorgen dat alle kinderen vaker mooie momenten beleven.

BESTAANSZEKERHEID

- 6.11. Amsterdammers helpen elkaar om op eigen benen te staan. Daarnaast kan de gemeente de meest kwetsbare Amsterdammers (of diegenen in een schrijnende situatie) gericht en ruimhartig helpen. Zij krijgen snelle toegang tot ondersteuning en weten waar ze aan toe zijn.
- 6.12. We zorgen dat werken loont, ook voor wie deeltijd werkt of een laag inkomen heeft. Daarom verhogen we de individuele inkomenstoelage voor mensen met een langdurig laag inkomen en ondersteunen we werkgevers met advies, subsidies en loonkostensubsidies om beter betaalde of flexibele banen te creëren.
- 6.13. We vereenvoudigen bestaanszekerheidsbeleid en maken de uitvoering minder bureaucratisch en transparanter. De vele regelingen en ingewikkelde processen leiden nu vaak tot niet-gebruik, dat moet eenvoudiger en duidelijker.
- 6.14. We zetten in op het verder terugdringen van kinderarmoede. Alle kinderen moeten mee kunnen doen in de maatschappij, en we wijzen actief op beschikbare steun voor sport, school en andere activiteiten.
- 6.15. We voorkomen dat gezinnen op straat komen te staan en steunen de voortzetting van bestaand beleid. Bij dreigende huisuitzetting wordt vroegtijdige hulp geboden, met extra aandacht voor gezinnen met kinderen. Daarbij werken we samen met woningcorporaties en zorgverleners om diepe schulden en dakloosheid te voorkomen.
- 6.16. We kiezen voor een mensgerichte handhaving bij schuldenproblematiek. We steunen een signaal-gestuurde aanpak, zijn terughoudend bij hoge boetes en werken samen met het Rijk om stapeling van schulden te voorkomen. Het CDA wil dat de gemeente alleen nog werkt met incassobureaus die zich aan de wet houden.

- 6.17. We versterken de zorg voor kwetsbare ouderen door coördinatie tussen formele en informele zorg, een vast aanspreekpunt, huisbezoeken, ontmoetingsplekken en meer contact tussen generaties. Ook zorgen we voor gevarieerde woonvormen dichtbij zorg en behouden we essentiële voorzieningen in de buurt.
- 6.18. We zoeken voor MBO-studenten, naast het behalen van een startkwalificatie, naar mogelijkheden voor een startbaan in overleg met werkgevers. De succesvolle stageaanpak zetten we door.
- 6.19. We spreiden gemeentelijke kantoorbanen beter over de stad, ook buiten de ring, zodat werkgelegenheid niet alleen in de binnenstad geconcentreerd blijft.

MENSWAARDIGE OPVANG

- 6.20. We zetten in op meer opvangplekken voor dak- en thuisloze Amsterdammers, bij voorkeur met begeleiding richting zelfstandigheid. Creatieve oplossingen zoals dubbele benutting van gebouwen worden onderzocht.
- 6.21. We intensiveren de opvang van dakloze arbeidsmigranten, met kortdurende opvang en begeleiding naar werk of terugkeer. Vroege signalering via wijkteams en “Work-in-Nederland” (WIN-) punten voorkomt langdurige dakloosheid. Ook maken we afspraken met werkgevers om te voorkomen dat arbeidsmigranten op straat belanden.
- 6.22. We nemen verantwoordelijkheid voor een menswaardige opvang van asielzoekers en ongedocumenteerden. Spreiding en draagvlak in buurten worden actief ondersteund. De bed-bad-broodvoorziening blijft beschikbaar, gekoppeld aan medewerking aan terugkeeronderzoek.
- 6.23. We ondersteunen lokale initiatieven die statushouders helpen met inburgering, taal, werk en sociale binding. Ook projecten waarin ze bijdragen aan de samenleving, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk of sport, worden gestimuleerd.
- 6.24. We ontwikkelen intensieve integratieprogramma's voor statushouders in de eerste vijf jaar na ontvangst van de status, met taaltraining, buddy-systemen en werkervaring.
- 6.25. We stimuleren dat statushouders ervaring opdoen in het arbeidsproces via stages, vrijwilligerswerk of gemeentelijke projecten, zodat ze sneller zelfstandig kunnen meedoen in de samenleving.
- 6.26. We zetten in op het vergroten van taal- en cultuurvaardigheden voor alle nieuwkomers, zodat ze actief kunnen deelnemen aan de samenleving en sneller sociale netwerken opbouwen.

7

ONDERWIJS, JEUGD EN ZORG

7 – ONDERWIJS, JEUGD EN ZORG

Een stad laat zich kennen in hoe zij investeert in haar (jongste) inwoners en haar meest kwetsbaren. Voor CDA Amsterdam betekent dat onderwijs-, jeugd- en zorgbeleid die iedereen de kans geven zich te ontwikkelen, talenten te ontdekken en actief mee te doen in de samenleving. Scholen, jeugdvoorzieningen en zorginstellingen zijn plekken waar mensen groeien, ondersteund worden en zich verbonden voelen met hun omgeving.

Wij geloven dat kinderen en jongeren op school en in hun buurt de ruimte moeten krijgen om te leren, te bewegen en te ontdekken. Laagdrempelige ontmoetingsplekken, inspirerende leeromgevingen en ondersteuning in de buurt zorgen dat jongeren hun kansen optimaal kunnen benutten. Onderwijs biedt niet alleen kennis, maar helpt ook bij persoonlijke groei, burgerschapsvorming en het ontwikkelen van talenten. Door scholen, ouders, vrijwilligers, verenigingen en bedrijven samen te laten werken, geven we kinderen de beste start en maken we de samenleving sterker.

Goede zorg werkt pas echt als mensen snel, eenvoudig en persoonlijk geholpen worden, met één aanspreekpunt en een aanpak die werkt vanuit vertrouwen. Of het nu gaat om jeugdzorg, ouderenzorg, geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg of daklozenopvang: nabijheid, eenvoud en aandacht voor het verhaal van de mens staan voorop. Zo zorgen we ervoor dat iedereen de steun krijgt die nodig is om volwaardig mee te doen, gezond te blijven en zelf initiatief te nemen.

Een stad die investeert in onderwijs, jeugd en zorg, investeert in haar toekomst. Door kansen te creëren, talenten te ontwikkelen en mensen te ondersteunen, bouwen we aan een Amsterdam waarin iedereen actief kan meedoen, zich gewaardeerd voelt en bijdraagt aan een levendige, veerkrachtige gemeenschap. Samen maken we van Amsterdam een stad waarin iedereen groeit, leert en gezond is.

ONDERWIJS

- 7.1. We steunen de ingeslagen weg om scholen in kwetsbare buurten extra te ondersteunen, zodat alle kinderen gelijke kansen krijgen. Scholen worden geholpen bij taalachterstanden, gezonde voeding en brede ontwikkeling, zodat alle kinderen optimaal hun talenten kunnen ontdekken.
- 7.2. We investeren in veilige, frisse en duurzame schoolgebouwen en verbeteren de verkeersveiligheid rondom scholen. De gemeente zorgt dat scholen de juiste faciliteiten hebben en dat MBO-locaties goed bereikbaar zijn.
- 7.3. We investeren in toegankelijke scholen en schoolpleinen, want alle kinderen en ouders moeten welkom zijn op alle scholen.
- 7.4. We maken het onderwijs aantrekkelijker voor leraren: continuering van de grootstedelijke lerarenbonus van 1.000 euro, voorrang op sociale huurwoningen en parkeermogelijkheden bij scholen. In gebieden met lerarentekort zetten we ook gepensioneerde, gekwalificeerde docenten in als invallers. De bouw van de lerarencampus op IJburg is een goede stap om leraren te binden aan de stad.
- 7.5. We versterken de verbinding tussen scholen en de samenleving: leerlingen doen mee aan projecten zoals 'Politiek in een Dag' en ontwikkelingsinitiatieven tot betrokken burgers.

Faciliteiten zoals gymzalen en speelplaatsen zijn buiten schooltijden beschikbaar voor de buurt, maar altijd met oog voor de omwonenden.

- 7.6. We zetten erop in dat elke Amsterdammer kan leren lezen, schrijven en Nederlands spreken, ook volwassenen. Samen met werkgevers creëren we 'taal ervaringsplaatsen' en pakken we laaggeletterdheid actief aan via het masterplan 'Praat en lees Nederlands met me!'.
- 7.7. We stimuleren maatschappelijke diensttijd door jaarlijks 5.000 leerlingen actief te betrekken bij projecten die de samenleving versterken, met gegarandeerde financiering.
- 7.8. We ondersteunen MBO-studenten met extra begeleiding en voorkomt zo vroegtijdig schooluitval van 12.000 studenten, zodat zij een startkwalificatie en perspectief op de arbeidsmarkt behalen.
- 7.9. We breiden buitenschoolse huiswerkbegeleiding uit via vrijwilligers, waarbij leerlingen thuis ondersteuning en sociale contacten krijgen.
- 7.10. We vergemakkelijken het plaatsen van kinderen op scholen buiten de eigen postcode, zodat ouders keuzevrijheid hebben in het type onderwijs dat het beste bij hun kind past.
- 7.11. We steunen het voortgezet onderwijslootingsstelsel en kijken hoe het transparanter kan voor ouders. Het is belangrijk dat scholen tijd en middelen vooral aan onderwijs besteden in plaats van aan marketing en communicatie.
- 7.12. We breiden het aantal Amsterdamse Familiescholen uit. Familiescholen brengen onderwijs, ouderbetrokkenheid en gezinsondersteuning samen op één plek, zodat elk kind kansen krijgt en gezinnen de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.

JEUGD

- 7.13. We creëren laagdrempelige ontmoetingsplekken voor jongeren, zoals jeugdhonken, speelplekken en sportvoorzieningen, ook tijdens avonden en weekenden. Dit geeft jongeren de ruimte om elkaar te ontmoeten, te ontdekken en hun talenten te ontwikkelen.
- 7.14. We versterken ondersteuning voor gezinnen, met extra aandacht voor preventie en relatiehulp via buurtteams, zodat spanningen vroegtijdig kunnen worden gesignaleerd en aangepakt.
- 7.15. We stimuleren vrijwilligerswerk en maatschappelijke betrokkenheid van jongeren, bijvoorbeeld via projecten die verantwoordelijkheid, eigenwaarde en sociale vaardigheden bevorderen, en waarbij jongeren betekenisvol iets voor anderen kunnen doen.
- 7.16. We zetten in op preventie van eenzaamheid onder jongeren door sociale activiteiten, mentorprogramma's en peer-support, zodat jongeren zich verbonden voelen met hun omgeving.
- 7.17. We investeren in creatieve en sportieve programma's die jongeren uitdagen en inspireren, waarbij samenwerking tussen scholen, buurtinitiatieven en sportverenigingen wordt bevorderd.
- 7.18. We verbeteren de aansluiting van jongeren bij zorg, onderwijs en arbeidsmarkt door nauwe samenwerking tussen scholen, gemeente, jeugdzorg en maatschappelijke organisa-

ties, zodat jongeren sneller de ondersteuning en kansen krijgen die ze nodig hebben.

- 7.19. We stimuleren en ondersteunen projecten waarin jongeren met lichte gedragsproblemen of psychosociale uitdagingen betekenisvol werk doen in de buurt, als interventie naast formele jeugdzorg, zodat zij leren verantwoordelijkheid te nemen en hun plek in de samenleving te vinden.
- 7.20. We verbeteren de jeugdzorg met een gezinsgerichte aanpak, waarbij kinderen het recht hebben iemand uit hun directe omgeving te betrekken bij beslissingen. Buurtteams bieden laagdrempelige relatie- en gezinsondersteuning, en we stimuleren interventies waarbij jongeren vrijwilligerswerk doen of betekenisvolle taken uitvoeren om hun eigenwaarde en sociale vaardigheden te versterken.

ZORG

- 7.21. We zorgen dat elke Amsterdammer met een zorgvraag één herkenbaar aanspreekpunt krijgt, zodat mensen niet verdwalen tussen loketten en doorverwijzingen. Zorg wordt waar mogelijk dichtbij georganiseerd en hulpverleners werken beter samen om dubbele intakes en verspilde energie te voorkomen.
- 7.22. We zetten in op preventieve zorg met bijvoorbeeld wijkprojecten rond gezonde voeding, sport, beweging, welzijn op recept en gezondheidschecks. We besteden extra aandacht aan kinderen en jongeren, vooral in wijken met grotere gezondheidsachterstanden, zodat zij hun kansen optimaal kunnen benutten.
- 7.23. We pakken verslavingsproblematiek preventief aan door voorlichting bij jongeren én ouders, in samenwerking met scholen, wijkteams en zorginstellingen.
- 7.24. We zetten samen met de GGD de huidige aanpak van vaccinaties voort, met begrijpelijke, meertalige en lokaal aangeboden informatie, vooral in wijken met een lage vaccinatiegraad.
- 7.25. We ondersteunen mantelzorgers concreet en structureel, met het mantelzorgcompliment, respijtzorg en betere informatievoorziening via buurtteams, zodat zij hun belangrijke taken volhouden zonder overbelasting.
- 7.26. We versterken de ouderenzorg door geclusterde woonvormen nabij voorzieningen, extra begeleiding bij dementie, initiatieven zoals Alzheimer Cafés en meer contact tussen generaties, zodat ouderen actief betrokken blijven bij hun omgeving.
- 7.27. We garanderen voldoende bedcapaciteit en structurele financiering voor wijkziekenhuizen en opvanglocaties, zodat mensen met meervoudige zorgvragen niet tussen wal en schip vallen.
- 7.28. We maken werken in de zorg aantrekkelijker door zorgmedewerkers voorrang te geven bij betaalbare woningen, extra reiskostenvergoedingen en toegang tot maatschappelijk vastgoed voor praktijkruimtes, en stimuleren samenwerking tussen particuliere huisartsen en ondersteuners.
- 7.29. We maken basistandheelkundige zorg toegankelijk voor onder-verzekerden, zodat niemand verstoken blijft van noodzakelijke mondzorg, ook als rijksbijdragen wegvallen.
- 7.30. We versterken samenwerking met omliggende gemeenten voor mensen met psychische

problemen of onbegrepen gedrag, zodat crisisopvang en begeleiding dicht bij de buurt geregeld zijn, en kosten en aanpak efficiënt worden georganiseerd.

- 7.31. We ondersteunen verloskundigen, wijkverpleegkundigen en andere zorgprofessionals met parkeervergunningen en ontheffingen, zodat zij snel en goed de stad kunnen bedienen.
- 7.32. We zetten in op een intensivering van de aanpak tegen eenzaamheid, zowel onder ouderen als jongeren. We versterken maatschappelijke buurtinitiatieven zodat mensen beter betrokken blijven bij hun omgeving en niemand langdurig geïsoleerd raakt.

8

VEILIGHEID

8 – VEILIGHEID

De veiligheid in Amsterdam staat onder druk. Een veilige buurt vormt de basis van samenleven, daarom is een brede en krachtige aanpak noodzakelijk. Van de bestrijding van criminele organisaties tot versterking van sociale veiligheid: de verdediging van onze vrijheid en veiligheid begint op elke straathoek. Met een heldere agenda zetten we stappen om de basis op orde te brengen en het tij te keren.

Onze politieagenten, boa's, brandweermensen en ambulancemedewerkers werken dagelijks aan een veilig en leefbaar Amsterdam samen met Amsterdammers. We willen dat zij met respect en waardering hun werk kunnen doen. Fatsoen en respect vormen de basis van gedrag op straat. Veiligheid begint bij opvoeding en bij het corrigeren van ontoelaatbaar gedrag op straat en in elke buurt. Het CDA Amsterdam stimuleert maatschappelijke betrokkenheid, geeft politieke richting en nodigt Amsterdammers uit om samen verantwoordelijkheid te nemen, ook als dat betekent om elkaar op gedrag aan te spreken. Zo bouwen we aan buurten waar bewoners zich actief inzetten voor veiligheid en saamhorigheid, en prettig samenleven.

Het CDA Amsterdam wil een kentering in de aanpak van zware criminaliteit. Criminele organisaties moeten resoluut worden teruggedrongen. Handhaving, opsporing en strafoplegging moeten duidelijk maken dat misdaad en geweld consequent bestraft worden. Mensenhandel, drugshandel en bedreigingen zijn zichtbaar in de stad en mogen niet worden genegeerd. De samenleving moet op alle fronten worden versterkt om deze dreigingen terug te dringen.

Wij pleiten voor een stevige aanpak van mensenhandel, met meer training en bewustwording. Verborgene prostitutie achter voordeuren vraagt om meer capaciteit bij politie-eenheden en meer ondersteuning voor welzijnsorganisaties: mensen in kwetsbare posities verdienen brede steun vanuit de samenleving. Wanneer zij besluiten om uit de wereld van prostitutie te stappen, moet de gemeente klaar staan om ze de nodige begeleiding te bieden. We breiden prostitutie in Amsterdam niet verder uit.

Daarnaast willen wij meer aandacht voor de veiligheid van vrouwen en een stevige aanpak van femicide, onder andere door te investeren in speciale politie-eenheden, veilige opvanglocaties en bewustwordingscampagnes. Naast de inzet van slimme camerabewaking (met oog voor privacy) en veilige inrichting van de publieke ruimte, activeren we de samenleving om het geweld tegen vrouwen te stoppen.

Amsterdam is een trotse, internationale stad. Wij moeten waken dat internationale conflicten geen scheidslijnen in onze samenleving veroorzaken. Verbinding staat voorop: met dialoog en respect blijven we de stad van ontmoeting. Er zijn zo'n 3.000 demonstraties per jaar in Amsterdam. Door de recente toename van landelijke demonstraties in Amsterdam komt de normale politiecapaciteit in het geding. Het demonstratierecht is waardevol, maar vraagt verantwoordelijkheid en respect voor medeburgers én politie. Het CDA wil extra middelen voor Amsterdam, zodat de politie al haar taken kan blijven vervullen.

Samenvattend: Veiligheid behoort tot de kerntaken van het openbaar bestuur. Het CDA Amsterdam kiest voor een investeringsimpuls gericht op drie acties:

1. Vergroten van veiligheidscapaciteit – investeren in politie, justitie en handhaving.
2. Versterken van sociale veiligheid en aandacht voor kwetsbare mensen – leefbare wijken, ontmoeting en bescherming van kwetsbaren.
3. Een appèl aan Amsterdammers – verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en voor de stad.

VEILIGHEID

- 8.1. We willen meer capaciteit bij politie- en opsporingsdiensten voor de aanpak van (zware) misdaad en geweld. De lokale driehoek (burgemeester, politie en OM) krijgt de opdracht samen met het Rijk een krachtige agenda tegen ondermijning en infiltratie van criminele netwerken op te stellen.
- 8.2. We willen drugsgebruik niet langer normaliseren. In vergelijking met andere steden in Nederland wordt er in Amsterdam meer XTC, cocaïne en cannabis gebruikt. We handhaven strikt op gebruik van drugs, zonder gedoogconstructies, ook niet tijdens festivals.
- 8.3. Op scholen intensiveren we voorlichting over de risico's van soft- en harddrugs en alcoholmisbruik. Daarbij hebben we speciale aandacht voor het toegenomen gebruik van designerdrugs, ketamine en de (hoge) thc-concentratie in wiet. We willen een bewustwordingscampagne over de maatschappelijke gevolgen van drugs- en alcoholgebruik, met speciale aandacht voor studenten en jongeren.
- 8.4. We breiden de pilot stadsreservisten uit. We stimuleren buurtpreventie, met inzet van buurtvaders en buurtmoeders.
- 8.5. We pleiten voor een ambitieus meerjarenprogramma om georganiseerde ondermijnende criminaliteit substantieel terug te dringen. Dit plan omvat onder andere een verhoging van opspoor- en vervolgingscapaciteit, de versterking van sociale weerbaarheid in kwetsbare wijken, het aanspreken van risicovolle sectoren én bewustwordingscampagnes.
- 8.6. Het CDA zet in op betere verslavingszorg. Daarbij zijn vroeg-signalering en preventie cruciaal. Amsterdam investeert in bemoeizorgteams die langdurig contact kunnen onderhouden met mensen met een verslaving, zodat hulpinstanties eerder kunnen ingrijpen wanneer het niet goed gaat.
- 8.7. We beperken de verkoop van drugs in coffeeshops door het invoeren van het ingezetenencriterium. In het hele centrumgebied intensiveren we de handhaving op straatverkoop en we zetten in op het maximaal benutten van wettelijke mogelijkheden zoals gebiedsverboden.
- 8.8. We bieden ondersteuning aan vrouwen die uit de prostitutie willen stappen door uitstap-programma's op te schalen. Binnen de politie maken we capaciteit vrij om verborgen prostitutie op te sporen. Naast het terugdringen van illegale prostitutie, zorgen wij voor een consistent beleid rondom raamprostitutie dat aansluit op de nieuw in te voeren Wet regulering sekswerk.
- 8.9. We pakken illegaal sekswerk in woningen harder aan door de handhavingscapaciteit uit te breiden. De gemiddelde tijd tussen melding en huisbezoek moet drastisch omlaag: van 49 dagen naar maximaal twee weken. We versterken de samenwerking tussen gemeente, politie en woningcorporaties.
- 8.10. Op de Wallen dringen we het geweld vanuit criminele (jeugd-) bendes terug. Door een kwaliteitsimpuls in de buitenruimte en stappen richting een andere invulling van de Wallen, stimuleren we een aangename omgeving en verminderen we de stroom aan kijktouristen.
- 8.11. Er komt geen erotisch centrum in Amsterdam-Zuid, en ook niet elders in Amsterdam. Het

is verkeerd om tientallen miljoenen belastinggeld uit te geven aan het verplaatsen en creëren van nieuw sekstoerisme. In lijn met de Commissie-Sorgdrager onderzoeken we de mogelijkheden voor kleinschalig sekswerk.

- 8.12. We willen meer aandacht voor geweld tegen vrouwen en een stevige aanpak van femicide. Dit betekent: blijvende extra gelden voor preventie, hulpverlening en verbetering van de openbare ruimte. We investeren ook in speciale politie-eenheden, veilige opvanglocaties en bewustwordingscampagnes. We activeren de samenleving om het geweld tegen vrouwen te stoppen.
- 8.13. We willen een veilige publieke ruimte voor alle generaties. Bij de inrichting van de openbare ruimte hebben we aandacht voor de veiligheid van kwetsbare groepen. De inzet van slimme camerabewaking (met oog voor privacy) gaat daarbij gepaard met goed onderhoud van groen, pleinen, (fiets-) wegen en stations.
- 8.14. Handhavers in het centrumgebied behouden de mogelijkheid om de korte wapenstok in te zetten.
- 8.15. Het CDA Amsterdam heeft er geen bezwaar tegen dat toezichthouders en handhavers een keppeltje, hoofddoek of andere religieuze uiting dragen. Iemands vermogen om de wet eerlijk en professioneel te handhaven hangt niet af van geloof of levensovertuiging. De uniformen worden waar nodig aangepast, zodat religieuze uitingen altijd passen binnen de stijl en uitstraling van het uniform.
- 8.16. Het CDA wil preventief fouilleren uitbreiden, en bijvoorbeeld ook toestaan op scholen.

APPÈL VOOR AMSTERDAM: INTERNATIONALE CONTEXT EN WEERBAARHEID

- 8.17. We willen extra politiecapaciteit vanwege de toenemende demonstraties (gelijk aan Den Haag).
- 8.18. De gemeente blijft organisaties ondersteunen die verbinding en dialoog centraal stellen in de stad, met speciale aandacht voor internationale conflicten die de eenheid van de stad kunnen doorbreken.
- 8.19. Het CDA wil dat alle Amsterdammers bekend zijn met de waarden voor een democratische samenleving. Vrijheid en verantwoordelijkheid gaan daarbij hand in hand. Met de Nationale Musea over de Holocaust en de Slavernij maken wij afspraken, zodat de hele samenleving betrokken is en blijft om deze waarden te respecteren. Die afspraken zijn breed en bestrijken gratis toegang voor schoolklassen tot gerichte tentoonstellingen voor ouderen. Het CDA wil gratis toegang voor Amsterdamse scholieren tot het Nationaal Holocaustmuseum.
- 8.20. We ontwikkelen een helder distributieplan voor noodvoorzieningen vanuit de gemeente. Hierin staat wie wat krijgt, waar en wanneer zodra een crisis zich voordoet. Daarnaast stimuleren we zelfredzaamheid en buurtsolidariteit: burgers zijn ook zelf en met elkaar verantwoordelijk om in geval van nood ten minste drie dagen (72 uur) vooruit te kunnen.
- 8.21. We organiseren eens per drie jaar een grootschalige rampoefening waarbij inwoners, hulpdiensten en gemeentelijke diensten samen oefenen. Zo leren we als stad effectief samenwerken in crisissituaties en ontdekken we tijdig waar knelpunten zitten.

9

BESTUUR EN DIENSTVERLENING

9 – BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Amsterdam verdient een solide en efficiënt stadsbestuur en organisatie waar de basis op orde is, en in dienst van de Amsterdammers. De gemeente focust op haar kerntaken met een helder budgetbeheer. Bij doelmatig bestuur letten we goed op onze belastingcenten.

De stad Amsterdam heeft veel hardwerkende medewerkers, maar het aantal ambtenaren en externen in dienst van de gemeente is sterk gegroeid. Ook is het verzuim flink gegroeid. Het CDA wil dat er kritisch wordt gekeken naar de grootte van het ambtenarenapparaat inclusief externen – en naar hun huidige takenpakket. Daarnaast moeten tekorten op de gemeentelijke begroting niet automatisch op burgers of ondernemers worden afgewenteld door hogere belastingen en heffingen.

De gemeente Amsterdam heeft als stad het grootste budget van ons land. Daarbinnen vallen grote verantwoordelijkheden zoals regie over de eigen grond met erfpacht, deelnemingen zoals Schiphol, havenbedrijf en GVB. Maar ook de zorg, veiligheid en voorzieningen voor haar inwoners. De budgetten van de gemeente zijn door de jaren heen zo versnipperd geraakt dat de positieve impact van mooie initiatieven onder druk komt te staan. Het CDA wil ervoor zorgen dat de kerntaken van de gemeente goed uitgevoerd kunnen worden door een consolidatie van taken en budgetten.

Amsterdam heeft momenteel de meeste ambtenaren per 1,000 inwoners in vergelijking met andere grote gemeenten, namelijk zo'n 19,000. Daarnaast is er een hoog verzuim bij ambtenaren, terwijl het takenpakket is toegenomen. Dit alles kost heel veel belastinggeld. Ondertussen heeft Amsterdam al een enorme schuld van zo'n 9 miljard euro. De gemeente verhoogde de afgelopen jaren de belastingen flink.

Het CDA vindt dat de gemeente nu pas op de plaats moet maken: kijk kritisch naar je uitgaven, en kijk kritisch naar je eigen organisatie. Daarom willen we geen hogere gemeentelijke belastingen aan het begin van de nieuwe raadsperiode: het is de hoogste tijd dat de gemeente zelf haar broekriem aanhaalt. Door slimmer te werken – bijvoorbeeld via digitalisering en sterkere focus op kerntaken van de gemeente – kunnen de kosten omlaag. Als de gemeente geld te kort komt, moet zij eerst kijken waar er in het eigen apparaat of in taken gesneden kan worden, in plaats van de rekening direct naar Amsterdammers door te sturen via hogere belastingen.

Bijvoorbeeld: de inhuur externen. Bij directies zoals Belastingen, Communicatie en Juridisch Bureau overstijgt het aantal externen de 15%. Wij willen meer overzicht over de kosten en aantallen betreffende personeel. De oorzaak en noodzaak om externen in te huren moet beter toegelicht worden en onderliggende problemen wat betreft bezetting en personeelsbeleid in kaart gebracht. Dat geeft meer zekerheid voor werknemers en bespaart onnodige kosten.

Het hoge ziekteverzuim en lage werknemerstevredenheid bij de gemeente Amsterdam zijn een probleem. Op de eerste plaats voor de mensen zelf, maar het is ook slecht voor de burger, omdat de gemeente zo niet goed kan functioneren.

BESTUUR EN DIENSTEN

- 9.1. Het CDA pleit voor een vacaturestop zo lang als nodig om orde op zaken te stellen (ten minste 6 maanden, en met uitzondering van de uitvoerende diensten!). Daarna willen we via natuurlijk verloop de organisatie tot 15% laten krimpen, bijvoorbeeld door het natuurlijk afbouwen van tijdelijke functies. Zo kunnen we efficiënter en slagvaardiger worden, zonder dat de kerntaken onder druk komen te staan.
- 9.2. De gemeente zet stevig in op digitalisering van werkzaamheden, diensten, dossiers en correspondentie en helpt burgers hierbij. Door digitalisering en AI kan de dienstverlening verbeteren, en kunnen we kosten verminderen. De gemeente blijft echter ook niet-digitaal aanspreekbaar voor burgers die dit wensen.
- 9.3. Amsterdam gaat jaarlijks concrete regels schrappen, om zo de regeldruk voor burgers en ondernemers te verminderen en de efficiëntie te verhogen.
- 9.4. De organisatiecultuur en werksfeer bij de gemeente moet verbeteren. Het ziekteverzuim is te hoog. We willen het terugdringen, omdat een prettige werksfeer in het belang is van alle werknemers en hun 'klanten': de burgers van Amsterdam.
- 9.5. Het CDA wil richtlijnen en maxima per directie voor de inhuur van externen, om zo de kosten te beheersen.
- 9.6. We consolideren taken en budgetten. Met meer focus kan de gemeente haar kerntaken weer naar tevredenheid uitvoeren.
- 9.7. De gemeente moet terughoudend zijn met extra belastingen en belastingverhogingen. Interne besparingen, stroomlijnen en kostenbesparing zijn eerst nodig.
- 9.8. De gemeente is (mede)eigenaar van verschillende bedrijven. Het CDA wil dat dit eigenaarschap goed benut wordt om te bouwen aan de toekomstige concurrentiekracht van Amsterdam en om dienstverlening richting Amsterdammers te verbeteren. De relatie tussen de politiek en haar deelnemingen moet beter. Tijdens de jaarlijkse Dag van de Deelnemingen staat dit op de agenda.
- 9.9. Het CDA wil de huidige deelnemingen in publieke handen houden, wanneer die in het publiek belang zijn. We willen ons aandeel gebruiken om de stad economisch en sociaal te versterken en duurzaamheid te promoten. De nadruk ligt op doelmatigheid en investeren in de toekomst.
- 9.10. We willen dat de gemeente strakker gaat begroten. Hiermee winnen we jaarlijks tot wel 50 miljoen aan extra uitgaven, die gebruikt kunnen worden voor investeringen of lagere belastingen.
- 9.11. Amsterdam moet haar schuld verkleinen om zo de rentelasten terug te brengen. Komende jaren zorgen we dat de schuld niet toeneemt en gebruiken we meevallers in eerste instantie om de schuld terug te brengen.
- 9.12. De gemeente moet de "Amsterdam app" meer promoten. Burgers kunnen zo actief betrokken worden, en doen mee met het onderhoud van de openbare ruimte, bijvoorbeeld door het melden van afval op straat of kapotte verkeersborden.
- 9.13. De gemeente blijft nauw samenwerken met het Waterschap om het oppervlaktewater van Amsterdam schoon te houden en om waterbeheer goed te organiseren in een tijd van een veranderend klimaat.

10

AGENDA FOR INTERNATIONAL AMSTERDAMMER

10. AGENDA FOR INTERNATIONAL AMSTERDAMMERS IT'S ALL ABOUT AMSTERDAM

CDA Amsterdam stands for “community” and “together”

CDA Amsterdam believes in a city where everyone contributes to their local community, whether you were born here or arrived last year. Living together also means looking out for each other: building bridges between communities and across cultures. Together we make sure no one is left behind: we build an economy that works and combat social issues - including loneliness. International residents are a valued part of our city, and we want to help them feel at home: not just as residents, but as fellow Amsterdammers. Together, We Make Amsterdam.

We have specific proposals for English-speaking Amsterdammers:

12.1. Language as means to being part of society

We strongly support access to Dutch language lessons – not just for basic communication, but to meet people and connect. The classes can take place in local community centers and involve both international residents and locals (for example, elderly people or students). This can help combat loneliness and promote mutual understanding. The municipality funds language classes in each Amsterdam neighborhood. Companies that hire expats are encouraged to contribute financially and logistically to help boost access while keeping costs in check.

12.2. More than language alone: building social bridges

Integration efforts should go beyond language. CDA Amsterdam wants to expand and support initiatives focused on integration that bring international residents and locals together in a meaningful way – from cooking nights in community centers, clean-the-park actions, and sports events for kids. We support neighborhood-led projects that bridge cultural gaps and build social ties.

12.3. Feel at home in Amsterdam

We continue to support the availability and good quality of international schools in Amsterdam. As a global city, we believe it is key that these services are available to our international expat residents. We also encourage good access to other services such as medical care and housing for non-Dutch speaking residents. We support mixed neighborhoods with people different backgrounds. As the housing market is tight, we encourage expats to look for housing in the entire Amsterdam metropolitan area, so neighborhoods retain a good mix and housing remains available for local residents too.

12.4. Strengthening expat centers

Expat centers play a vital role in providing practical and legal information. We support further investment in their visibility and accessibility, and encourage stronger collaboration with companies, housing support organizations, expat organizations and legal aid providers, so that expats can have a one-stop-shop support hosted by the municipality (Gemeente Amsterdam).

12.5. Shared responsibility

We believe the integration of international residents is a shared responsibility: of international residents themselves, of companies, the municipality, and all of us Amsterdammers. As a city,

we support and facilitate this process by bringing people and communities together. We want international residents to participate in advisory groups and citizen councils, to empower them and to give a voice to the expat community in Amsterdam. Together we contribute and build up Amsterdam.

Apart from these five specific points for English-speakers (previous page), you will find the “executive summary” of our full manifesto below:

EXECUTIVE SUMMARY: TOGETHER, FOR AMSTERDAM

1. Housing and Urban Development

Amsterdam is growing, but not everyone is growing along. Too many residents – families, starters, middle-income earners, and seniors – cannot find suitable housing, while existing neighborhoods struggle with overdue maintenance and rising costs. The CDA stands for a city where building and living go hand in hand with livability, affordability, and community spirit. Housing must once again become a core responsibility of government, with an ambition to build 7,500 homes per year, creating space for families, students, and seniors in particular. We also want to ensure quality architecture and strong neighborhoods in the process. The municipality will pursue an active land policy, set limits on leasehold increases, and structurally improve housing quality.

2. Infrastructure and Public Transport

We want a city that is accessible, clean, and safe. Amsterdam will invest in a robust transport infrastructure, expanding the metro network – including extending the ‘Ring Line’ beyond Isolatorweg, and by creating a fast East–West connection. We improve public transport reliability and accessibility. Within the A10 ring road, the city will gradually become less car-dependent, with underground parking, more space for bicycles and shared mobility, and safe routes for schoolchildren. Public spaces will become greener, cleaner, and better maintained.

3. Clean City and Sustainability

A clean city requires everyone to take responsibility. The CDA promotes effective cleaning, less waste, and more reuse. Roofs and parks will be used for greening, biodiversity, and solar energy. Through a ‘Tree Fund’ (Bomenfonds) and a ‘City Roofs Plan’ (Dakenplan), we will invest together with residents in a livable and sustainable city. We also present proposals to improve on animal welfare.

4. Economy and Tourism

Amsterdam’s economy should be built on cooperation rather than distrust. Entrepreneurs, knowledge institutions and the government must work together to promote innovation, employment, and sustainability. Amsterdam Port and Schiphol Airport remain economic gateways and growth engines, but must become the cleanest and most sustainable in Europe. Tourism remains welcome, provided it contributes to quality of life, a fair distribution and stays within the city’s hosting capacity – we aim for less nuisance and more benefits from tourism going to residents.

5. Sport, Art, Culture & Diversity

Sport, art, and culture is the glue of our society. We invest in sports facilities in every district, strengthen libraries, music schools and community initiatives, and ensure that culture remains accessible to everyone. We pay attention to specific groups within our city such as LGBTI+ Amsterdammers, because we believe diversity contributes to strong communities when the right dialogue is taking place.

6. Community, Social Security and Shelters

Living together means caring for one another. We support volunteers, informal caregivers, and community centers, enabling citizens to help each other. The municipality ensures social security for those who temporarily cannot manage on their own. Work should pay off, poverty and debt must be reduced, and integration begins with language and participation. Therefore, we encourage and facilitate international Amsterdammers to learn Dutch – Nederlands leren – so you can take active part in our society.

7. Education, Youth and Healthcare

Education and healthcare form the foundation of equal opportunities. The CDA invests in good schools, motivated teachers, safe routes to school and accessible healthcare close to home. Informal caregivers and older residents receive support, while young people get opportunities to grow and thrive.

8. Public Safety and Security

A safe Amsterdam requires clear boundaries and shared responsibility. Tackling serious crime, human trafficking and drug-related issues will be a top priority. We advocate for more police capacity, better protection of women and a public space that is pleasant and safe for everyone. We also boost the resilience of Amsterdam in the face of possible future crises.

9. Municipality and Public Service Organization

The CDA envisions a municipality that serves its citizens again: smaller, more efficient, and more reliable. Fewer rules, fewer external contractors, more digitalization, and a healthy organizational culture. Together we will build an Amsterdam that remains livable, affordable, and connected – a city where people with ordinary incomes can once again live, work and build a future with pride and perspective.

DANKWOORD EN VERANTWOORDING

Het CDA Amsterdam zoekt de verbinding. Het is tijd om voorbij te gaan aan het denken in tegenstellingen — ‘wij tegen zij’, ‘overheid tegen ondernemer’, ‘politiek tegen samenleving’. De ware kracht ligt in het omarmen van verscheidenheid.

Daarom kiezen wij voor dialoog, boven gekibbel en eindeloos debat. In de afgelopen periode hebben we geluisterd naar mensen die zich inzetten voor wat Amsterdam groot maakt. Mensen die strijden voor publieke gerechtigheid, gedreven door solidariteit en bereid verantwoordelijkheid te nemen voor de generaties na ons.

Vanuit onze christendemocratische overtuiging zoeken wij de verbinding. Ons programma is een oproep tot betrokkenheid: met elkaar, voor Amsterdam. Help ons de politiek terug te geven aan mensen die elkaar werkelijk zien — niet als cijfers, maar als medemensen. Mensen met talenten én gebreken, met de moed om de hand uit te steken als de ander het even moeilijk heeft.

Wij danken daarom alle organisaties, ondernemers en mede-Amsterdammers die met ons hebben meegedacht over de antwoorden die onze stad nu zo hard nodig heeft.

De leden van de programmacommissie:

Ferdinand Grapperhaus (voorzitter)

Robbert van Eerd (secretaris, scribent)

Roderick Bartels

Kees van Grootheest

Benjamin Koet

Maaïke den Ouden

Jeltje Straatman

Bram Thomassen

Ruud Helmink en Rinck Poorter (adviseurs vanuit de fractie)

Van Links Naar Rechts:

Benjamin, Jeltje, Ferd, Roderick, Ruud, Bram en Robbert

Maaïke

Kees

CDA Amsterdam
Postbus 202
1000 AE Amsterdam
W www.cda.nl/amsterdam
T 020 552 34 76
E fractie@cda.amsterdam